

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,030 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 181. — ŠTEV. 181.

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 2, 1924. — SOBOTA, 2. AVGUSTA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

MRTVILO NA POSVETU ODPRAVLJENO

Omneva se, da bo odpravljeno mrtvilo na konferenci, ki se je pojavilo glede nemškega posojila. — Amerikanec naj bo glavni razsodnik. — Konferenca podkomiteja je po viharjem in dramatičnem dnevu sprejela formulo, ki določa vse potrebno za slučaj, da bi Nemčija ne zadostila svojim obveznostim. — Bankirji bodo najbrž sprejeli kompromis.

Poroča John Balderston.

London, Anglija, 1. avgusta. — Oviro, ki je nastala sled vprašanja nemškega posojila, je včeraj zvečer uspešno rešila medzavezniška reparacijska konferenca po viharjem in dramatičnem dnevu, tekoma katerega je dvakrat razločilo, da se bo Dawesov načrt popolnoma izjalovil.

Če bodo sprejeli angleški in ameriški bankirji kompromisno formulo podkomiteja številka ena, koje besedilo no deloma že objavili, potem je praktično rešena kriza, ki je ovirala potek konference celih štirinajst dni. Dobro informirani krogi so prepričani, da bodo zadnje gube izlinate tekom današnjega dne.

Pod vplivom uspeha glede nemškega posojila, je podkomitej številka tri rešil vprašanje nemških dobav v blatu, potem ko se celi dan ni mogel dogovoriti.

Ostala je le še ena ovira v prvem delu programa konference, razven če bi prišli nadaljni ugovori od strani banirjev. To je francoski poskus, da se uveljavi dogovor, ki naj bi določal, naj se predloži sklepe Dawesove Transfer komisije v Berlinu razsodbi in podkomitej številka tri se danes sestal ter obljubil, da bo napel vse sile v namenu, da spravi francosko stališče z ameriško opozicijo.

Če bo dosežen dogovor, bo še danes sklicana plenarna konferenca in Nemci bodo povabljeni, naj pridejo tajoj v London.

Uspešni kompromis podkomiteja številka ena, ki je v glavnem zasluga belgijskega ministra za zunanje zadeve, Fymansa, dolga, da lahko vložijo priziv vsak narod ali komisija, če bi reparacijska komisija proglasila ali zadržala objavo, da niso Nemci zadostili svojim obveznostim.

Francoski ministrski predsednik Herriot se je čelo čerajšno noč posvetoval z Barthou-jem, francoskim načelnikom reparacijske komisije in oba sta izdelala francosko formulo, na kateri hočejo francoski delegati obstati ali pa stati.

Francosko stališče je naslednje:

“Boljše je razbiti konferenco sedaj, če je dogovor negotov, kot pa podvreči Francijo ponižanju, da je uničila konferenco potem, ko bi dospeli nemški delegati, kajti na način bi prišla Francija v manjšino proti Angliji, Združenim državam in Nemčiji.

Posledica vso noč trajajočega posvetovanja je bila, da francoski finančni minister Clementel predloži amandament k prejšnji francoski formuli glede francoske prostosti akcije za slučaj, da bi Nemčija ne zadostila svojim obveznostim.

Amendament je določal, da naj ima vsaka sila polno prostost akcije v slučaju, da bi se zavezniki ne mogli zdeliti glede trditve, da ni Nemčija zadostila svojim obveznostim. Clementel je dostavil, da morajo zavezniki sprejeti arbitracijo glede dobave v blagu ter delavnosti Dawesovega Transfer komiteja, če bi morala Francija sprejeti arbitracijo glede nezadoščenja nemških obveznosti.

To je povzročilo pravcar vihar. Angleški finančni minister Snowden je z ostrimi besedami bičal francosko nazoranje in belgijski minister za zunanje zadeve je na živahen način opisal strašne posledice francoske trmoglavosti.

Konečno pa je bil vendar sklenjen dogovor, ko je belgijski minister predlagal, naj se imenuje razsodišče, obstoječe iz ameriškega načelnika ter dveh neodvisnih in nepristranskih oseb.

To je bil temelj dogovora, katerega so izpremenili v toliko, da se je glasilo, da mora biti načelnik državljani Združenih držav.

RUSKI PREDSEDNIK V SMRTI NI NEVARNOSTI.

Moskva, Rusija, 1. avgusta. — Ko se je vračal v Moskvo predsednik Kalenin, je začela divjati grozna nevihta. Zavejta je poliskal v neki kmečki hiši. Kmalu nato je pa v hišo udarila strela. Predsednik Kalenin je bil sicer nepoškodovan, njegov sofer je bil pa na mestu usmrčen.

PRVI SOVJETSKI POSLANIK

Peking, Kitajska, 31. julija. — Dosedanji sovjetski zastopnik na Kitajskem, L. M. Karakhan, ki je z velikim trudom dosegel, da so Kitajci priznali sovjetsko vlado, je bil imenovan boljševiškim poslanikom na Kitajskem.

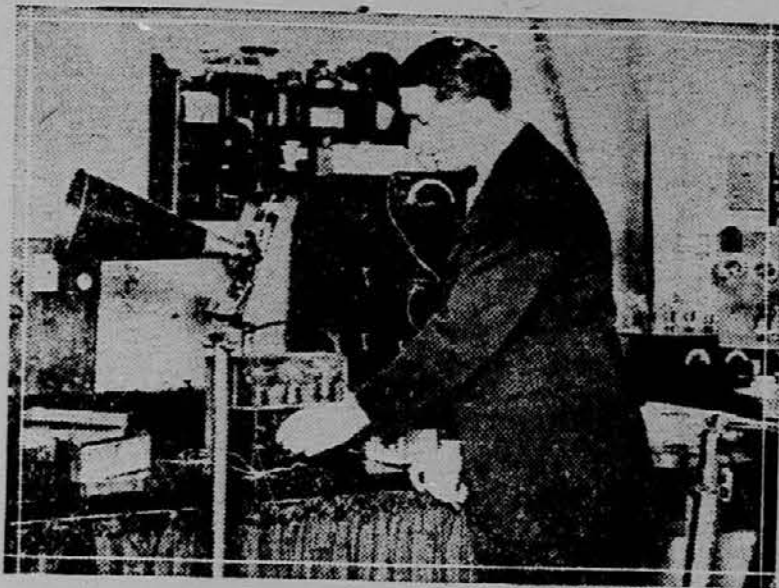
SLOVENSKE ŽETVE.

Pri eksploziji, ki se je završila v Gates Mine, Adah, Pa., je bilo deset mrtvih, med njimi tudi trije Slovenci. O smrti Mike Cerarja smo že poročali na tem mestu. On zapušča soprogo in štiri otroke. Nadaljni ponesrečenec je John Zalagar, njegov svak. Zapušča ženo in pet nedoraslih otrok. Tretji je bil John Pozenel.

PRINC SIKST BO PRIŠEL V AMERIKO.

Berlin, Nemčija, 31. julija. — Princ Sikst Parmski, ki je bil tekom vojne Karlov posredovalec za mir, bo najbrže prišel v Ameriko ter bo imel tukaj serijo predavanj.

IZNAJDITELJ “PEKLENSKIH ŽARKOV”

Kot že poročano v našem listu, je iznašel Anglež A. Grindell Mathews stroj, kateri proizvaja takozvane “peklenke žarke”. S tem žarkom je baje mogoče ustaviti na velike razdalje vsak motor, aeroplan avtomobil itd.

VELIKANSKA POVODENJ V SEVERNI BAVARSKI

Velikanska povodenj trga mostove in ruši hiše. Zveza med Bavarsko in Virtemberško prekinjena. Mostovi preko Illera uničeni.

Berlin, Nemčija, 1. avgusta. — V Gornjem delu Bavarske so nastale strašne povodnje. V sled prestanega deževja so reke prestopile bregove, hudourniki so začeli liti po obronkih gora ter povzročajo ogromno škodo. Večina vseh mostov so uničeni.

Po nekaterih krajih se je priptilo, da je voda odnesla cele hiše iz hleva z živino vred.

Reke Iller, Rech, Isar in Inn so prestopile bregove. Vodovje je začelo ogrožati mirno gospodarsko življenje v Južni Bavarski.

Zveza med Bavarsko in Virtemberško je prekinjena, ker so vsi mostovi preko Illera razdejani.

Posebno je prizadeto znano kopališče Toltz. Skoraj polovica mesta je dobesedno uničena.

Škodo cenijo na milijone zlatih mark.

SPOMENIK KOLUMBA V SANTO DOMINGO.

Kot je bilo objavljeno, bodo kmalu dovršeni načrti za panameriški spomenik Kristofu Kolumbu na Torrecilla Point, Santo Domingo, v bližini mesta, kjer se je izkreal Kolumb. Sklad potrebnih \$2.100.000 bo spravilo skupaj 21 narodov in Združene države bodo prispevale \$400.000.

Idejo Kolumbovega spomenika je zapolnel William Putnam, generalni kolektor dominikanske carinske uprave in Panameriška zveza upa, da bo načrt dejanski izveden. Spomenik bo obstajal iz mavzoleja, ki bo baje sprejel vase zemeljske ostanke velikake razkritelja. Ti ostanke se nahajajo sedaj v katedrali v Santo Domingo. Nad mavzolejem se bo dvigal stolp, ki bo višji kot Eiffelov v Parizu in na tem stolpu bo štirinajst svetilnik, kojega luč bo mogoče videti na razdaljo dvestotih milj.

Krog spomenika bo zasajen park z laguno, v kateri bodo zasidrani natančni posnetki treh Kolumbovih ladij, Sante Marije. Nime in Pinte. Severni narodi ne bodo nikdar prenehali trditvi, da je kakškanidavec pred Kolumbom razkritel Ameriko. Mogoče je, da so dobili Madoc Indijanci svoje ime po princu Madocu, kojega zibelka je stala v Walesu.

Kitajci pa mogoče lahko zahtevajo še večjo prednost kot pa nordiški narodi. Kljub temu pa lahko privoščimo Kolumbu to novo počaščenje, kajti bil je neustra-

USODEPOLN SPOR NA DELAVSKI KONFERENCI

Na delavski konferenci, ki je bila otvorna v Atlantic City, se je vnel spor glede kandidature La Follettea. Predsednik Gompers je dobil veliko število brzojavk.

Atlantic City, N. J., 1. avgusta. — Na predvečer poletne konference izvrševalnega sveta American Federation of Labor se je namignilo, da ne bodo stali vsi člani sveta za predsednikom Gompersom, če bo slednji zavzel stališče proti indosiranju senatorja Roberta La Follettea, kot predsedniškega kandidata. V svoji včerajšnji izjavi je rekel Gompers, da morajo ostati delavci neristranski ter glasovati za kandidata, ki je najbolj naklonjen delavcem in kojega rekord upravičuje podpora organizirane delavskega sveta. Vsaj en član sveta, Robert Morsion, ki je glavni tajnik ter predstavitelj International Typographical Union, se bo zavzel za brezpartijsko indosiranje La Follettea ter vodil opozicijo proti Gompersu pri uveljavljenju stališča ameriške delavske federacije napram predsedniškim kandidatom.

Za opozicijo Morisona stojijo oni člani izvrševalnega sveta, ki hočejo ustanoviti v Združenih državah takoj delavsko politično stranko kot obstaja v Angliji. Gompersa pa bodo podpirali nadaljni, med njimi njegov prvi trabant, tajnik Green.

Če se ba uveljavi spor radi indosiranja La Follettea, bo konferenca dolgo trajala, mogoče celo dva tedna, kajti organizacija kot taka je že več kot enkrat nasprotovalela željam in korakom svojega voditelja.

Poleg predsednika Gompersa obstaja izvrševalni svet iz desetih članov, ki pa so očitno razdeljeni v tri skupine. Ena teh drži s predsednikom, druga drži z Morisonom in tretja skupina ni zavzela še nikakega stališča. V splošnem prevladuje domnevanje, da bo boj težak, da pa bo prišel Gompers zmagovalen iz tega boja kot vedno, kadar je zadel na opozicijo v svojem tabornu. On je avtokrat, ki se ne da ustrahovati.

Gompers je dobil danes velikansko število brzojavk iz vseh delov dežele, v katerih so se člani federacije v glavnem izrekli proti njegovi neutrality izjavi v bližajočem se predsedniškem boju.

“GLAS NARODA”. THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM.

šen mornar in velik mož in naj se je zgodilo to ali ono, predno je zagledal luč sveta.

OBRAVNAVA PROTI LEOPOLDU IN LOEBU

Zagovornik Darrow je izjavil, da ne skuša obramba doseči oproščenja morilcev na temelju blaznosti. Glavni namen obrambe je navesti in uveljaviti olajševalne okoliščine.

Chicago, Ill., 1. avgusta. — Včeraj je bila objavljena bitka med nasprotnojočimi si strankami v procesu proti morilecema Leopoldu in Loebu. Thomas Marshall, ki je v imenu države navedel toliko slučajev, da bi napolnili malo knjižnico, je zaključil svoje pričevanje kmalu po pričetku popoldanskega zasedanja.

Nato je nastopil Clarence Darrow, glavni zagovornik ter pričel odgovarjati. Darrow je sličen medvedu in le malo prostora je med glavo in ogromnim telesom.

Skoro gotovo je, da bosta Leopold in Loeb obsojena na do smrti no ječo, kajti tukaj ni navada obešati ljudi, ki so se proglasili krivim.

Darrow je povdarjal, da se je zgodilo to le enkrat v tridesetih letih. Sedanji državni pravdnik Crowe, ki je bil takrat glavni sodnik kriminalnega sodišča, je obsodil na vešala Thomasa Fitzgeralda, ki je odvedel in umoril neko majhno deklico. Zločinec je bil dejanski obočen.

Darrow je posvaril sodišče, naj se ne pusti uplivati od neprestanih zahtev, da se proglasi smrtno kazen, če bi olajševalne okoliščine jamčile manjšo kazen.

Smešil je avtoritete, katere je država navajala cele ure. — Niti eden med vsemi slučajji, katere se je navedlo tukaj, niti ena odločitev, — je rekel, — nima niti najmanjšega stika s tem slučajem in niti najmanjše podobnosti.

Darrow je magnetična osebnost in vsi navzoči so stali pod njegovim uplivom. Morilec sta kot zaverovana bulava vanj. Pila sta vsako besedo, se pomenkovala ter si kimala pritrdjevalno. Prvikrat je pokazal Leopoldov oče, kojega mučenški obraz je ganil vse navzoče, globoko zanimanje, kajti sklanjal se je naprej, da ujame vsako besedo in vsak stavek.

Jakob Franks, oče umorjenega dečka, je tudi pozorno poslušal, a ni kazal nobenega vshičenja.

— Če bi jaz mislil, — je rekel zagovornik, — da bi obešenje teh dečkov preprečilo vse bodoče umore, bi bil najbrž za to, da se oba obesi. Privolil bi v obešenje vsakega človeka, razven mene samega, če bi mislil, da bo to preprečilo vse bodoče umore. Nisem pa takih misli.

Dobro vem, da se bo svet vrteel v bodočnosti prav tako kot se je v preteklosti. Moja klijenta ni sta tako važna za ekonomijo stvari, niti v življenju, niti v smrti in če je ta slučaj tak kot so vsi drugi slučajji, bi ga bilo treba rešiti mirno in brez strasti, na temelju dejstev.

Darrow je izjavil v nadaljnjem, da nista oba morileca blazna v postavnem smislu, da pa obstajajo olajševalne okoliščine, katere lahko sodišče upošteva. Nadalje je rekel, de je šele ena instanca, ki lahko odloči, če se lahko upoštevo olajševalne okoliščine in ta instanca je sodnik sam.

— Kaj pa je olajševalna okoliščina? Če tako, zakaj? Enostavno raditega, ker nima otrok sodbe o življenju kot jo ima odrasli in duševnega stanja. To je vse.

— Tu sta dva mladitca, ki nista še polnoletna. Postava bi jima povedovala sklepati kontrakte, poročiti se brez dovoljenja starišev in tudi voliti bi ne mogla. Zakaj? Ker nimata še razsodnosti, ki pride šele z leti. Ker nista v polni meri odgovorna.

AMERIKANCI NA POLETU KROG SVETA

Ameriški letalci, ki se nahajajo na poletu krog sveta, izjavljajo, da bodo v doglednem času krožili trgovski aeroplani krog celega sveta. — Poročnik Smith pravi, da uglaja njegova ekspedicija le pot za redno službo. — Razdalje med deželami in kontinenti bodo polagoma izginile. — Zrakopovci na Turškem uljudno sprejeti.

Brough, Anglija, 1. avgusta. — “Povejte ljudem doma, da smo prepričani, da bomo uspešno završili zadnji del poleta krog sveta ter izvojevali za Ameriko čast, da je prvi narod, ki je uspešno poletel krog sveta. Spoznavamo, da ne bodo zadnje serije poletov pikniki, — kajti pot nas bo povedla dalje proti severu kot smo bili kdaj in preko nepoznatih pokrajin, — vendar pa smo prepričani, da bomo prišli domov v nekako treh tednih.”

Tako je rekel poročnik Lowell Smith, mladi voditelj ameriškega poleta krog sveta v pogovoru, katerega je imel danes s časnikarskimi poročevalci iz Amerike. Dostavil je:

“Ena stvar, na katero smo ponosni sedaj, je ta, da se nismo nikdar obrnili in da se nismo izkrecali nikjer, kamor bi ne bili namenjeni. Kljub sreči, ki smo jo imeli tekom poleta krog sveta, je bilo to strašno naporno delo. To je stvar, katere bi se ne lotil človek za milijon dolarjev vin izključno le na korist svoje lastne dežele.”

Vse to je govoril poročnik v šupi Blackburn Aeroplane Company, oblečen v overalls, zaposlen v družbi angleških mehanikov s popraviljanjem aeroplanov. Izjavil je nato, da bi nikdar več ne poskusil takega poleta, ker je preveč naporen za posameznega letalca, da pa bo prišel v kratkem čas, ko bodo trgovski aeroplani obkrožali zemljo in ko bodo ustanovljene postaje v vseh deželah, kjer bodo lahko pristali aeroplani ter se bo imenjavalo pilote, kot se izmenjava sprevoznike in strojuke na železnicah.

“Dosedanje razdalje med deželami in kontinenti bodo skoro izginile, in med Evropo in Ameriko bo ustanovljen reden zračni promet, ne le s potniki, temveč tudi z blagom.

“Na največjo vročino smo zadeli med Dehlijem v Indiji ter Karačijem,” je izjavil poročnik Smith. “Temperatura je znašala tam v senci 116 stopinj Fahrenheita. Zelo vroče je bilo tudi preko cele Indo-Kine. Prazaprav pa nas je peklo in žgalo po celi poti iz Honkonga do Carigrada in prav posebno vroče je bilo v Bagdadu.”

“Najhujši mraz smo doživeli na Aleutskih otokih in ob neki priliki smo leteli cele tri ure skozi snežni vihar. Veter je pihal naenkrat z dveh strani in to je otežkočilo krmarenje.

“V francoskih listih se je glasilo, da smo se zamudili v Carigradu toliko časa raditega ker so hotel iturški častniki pregledati naše stroje. To ni resnica. Nikjer na svetu, z izjemo Japonske, nismo bili bolj prijazno in kavalirsko sprejeti kot v Carigradu.

“Naš polet bo dokazal,” je zaključil, “da je trgovska aviacija krog sveta povsem izvedljiva in da le potrebuje razvoja. Polet preko Pacifika ter Kurilskih in Aleutskih otokov bo ostal seveda vedno težak problem ob kateremkoli letnem času, a naše izkušnje so pokazale, da je mogoče ustanoviti zračno potniško službo iz Londona v Tokio ter jo vzdržati brez velikih težkoč.

“Prepričan sem, da ni več daleč čas, ko bo vsakdo lahko prepotoval deset tisoč milj, ne da bi zamenjal aeroplan, v katerem se bo vozil. To izjavljam na temelju svojih izkušenj.”

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$12.80 2000 Din. — \$25.40 5000 Din. — \$63.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Nakazila na zadnje pošte in izplačila “Poštni čekovi masei”.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

300 lir \$14.40 500 lir \$23.50
200 lir \$ 9.80 1000 lir \$46.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Nakazila na zadnje pošte in izplačila Jadranske Banke v Trstu, Opotiji in Zadru.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjev in Lirar sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega računa po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

23 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Tel. Cortlandt 4877.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovenian Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov. Dopolni, brez podpisa in osebnosti se ne priložuje. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2576

ALSO PRINTING 666

TRADES UNION COUNCIL

NEW YORK CITY

IZ ISTRE

Iz Istre prihaja kratka, toda značilna vest.

Pred kratkim se je vršilo tam zborovanje slovenskih in hrvatskih učiteljev. Zborovanje je trajalo dva dni, nakar so se zborovali razšli.

Zadnje leto je štel slovensko-hrvatsko učiteljsko društvo 64 članov, letos jih šteje 24.

Predsednik zborovanja je izjavil, da se bo to število prihodnje leto še zmanjšalo in da se zborovanje najbrže ne bo moglo vršiti.

Novica, navidez nedolžna, je zanimivejša in pomembnejša kot je tri strani novic iz Jugoslavije Irredente.

Slovenski in hrvaški narod v Istri sta zapisana pogubljeno. Se prej v starih avstrijskih časih se ni mogla do-
dobra razviti narodna avest, ker je avstrijska vlada do-
ljevala Italijanom več kot so hoteli, dočim Slovencem in
Hrvatom ni hotela niti najpotrebnejšega dati.

Tamošnji narodni voditelji, učitelji in duhovniki, so pa žilavo vztrajali ter se nadali boljših časov.

Pa je sledilo razočaranje razočaranju, ki je doseglo svoj višek v italijanski okupaciji.

Tedaj je bilo v Istri kot da bi treščilo vanjo. Začela se je doba težke preiskušnje.

Prvi dan so odpadli mlačneži. In zatem so začeli odpadati trdnješi in kremenitejši.

Dosti trdnih je vlada pregnala. Lepo število učiteljev in zavednih duhovnikov.

Letos je torej v širni Istri le še štirindvajset učiteljev, ki stoje trdno in neomajno.

Toda tudi to število se bo znižalo. Učitelji so slabo plačani. In plačani so ponavadi le na papirju.

Mesečni zaslužek jim neprestano zavračajo. Nekateri že po tri ali štiri mesece niso dobili nobene plače.

A kljub temu vztrajajo, ker je njihova narodna zavest pre-
globoka in prevelika, da bi zatajili svoj jezik in svojo ma-
ter domovino prodali za par judeževih grošev.

Toda kmalu bodo tudi ti podlegli. Brez moralne in finančne moči je bodo vzdržali.

A podlegli bodo kot junaki. V srečo potujenega istrskega naroda bo kmalu izbris-
san spomin nanje.

Če jim jugoslovanska vlada že drugače ne more izka-
zati svoje hvalečnosti, naj zahteva nazaj zaslužne medalje
ki jih je dala velikodušno raznim laškim diplomatom, — ter
naj jih njim podeli.

To plačilo bi bilo sicer malenkostno, pa bi kljub te-
mu dokazalo, da je jugoslovanski vladi prijateljski doma-
čin bližji kot pa izdajalski in sovražni tujec.

Dopis.

Claridge, Pa.

Spoštovani g. urednik! Mislim, da ne bo odveč, ako tudi meni odstopite par inčev prostora v našem cenjenem listu.

V jutro 20. julija smo imeli tu v Claridgu velik požar, ki je uničil štiri velika poslopja, med temi dve veliki prodajalni, namreč znano judovo prodajalno in italijan-
sko grocerijo. Nesreča je hotela, da sta v slednjem zgorela tudi 2 otroka, eden 3 leta in drugi nekako 6 mesecev starosti. Res je čudno, kako so jih mogli starši kar tako pustiti; najbrže je vzrok ne-
nadni strah, ko jih je ogenj prebudil iz spanja. Sreča je, da se ogenj ni razširil na druga blizu stojišča poslopja, kar se imajo za-
hvaliti rojaku Andreju Smuku, ki je plazil po strehah ne zmeneč se za nevarnost in jih polival z vodo, ker ako bi se bil ogenj še naprej razširil, bi bilo šlo še nadaljnjih 10 poslopij. Po dolgem so prišli ga-
silci iz Jeannette, ki pa niso mogli več obvarovati kot zraven sto-
ječo angleško cerkev. In imeli so še težav z vodo, katero je tu težko dobiti, ker tu so navadno le streš-
ni vodnjaki, ki so pa bili kmalu prazni, posebno oni v bližini. Ško-

da je seveda velika, ker le nezna-
ten del je bil zavarovan. Kaj je vzrok ognju, se ne ve, najbrže
slaba oprema električne razsvet-
ljave ali žic.

Zadnjih par let ni bilo v Claridgu požara. Pripovedujejo pa, da je zadnjih deset let zgorelo ka-
kih 40 hiš, od katerih je pa komaj
četrtina znova postavljenih. Tako
mestee nazaduje.

Delamo po 4—5 dni na teden po tukajšnjih rovi, in oni, ki so bili šli drugam za drugim delom, so se že večinoma nazaj vrnili. Rovi so pa nabito polni, ker tudi od drugod jih je dosti došlo, kjer so rove zaprli. Tudi Kijova majna, kot slišim, prične obrat v kratkem. Tako bo vsaj nekaj prosperitete v Claridgu.

Drugo je vse po starem. S tem poročilom sem čakal, češ, se bo že kdo drugih oglašil, ki po-
navadi nobene prilike ne zamude, da bi ne prinesli v list. Morda jih je tudi ogenj prestrašil. Res hvala Antonu R., ki tako pridno poro-
ča. Želimole, da bi se tudi v Glasu Naroda katerikrat oglašil.

Pozdravi! Naročnik.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Izpred sodišča.

Iz življenja pekovskega vajenca.

Matevž Robar je bil pekovski vajenec pri Ivanu Popoviču. Kot tak je oškodoval svojega mojstra za 4578 kron, oziroma za 1144 kron, ker je oškodoval peko, pred obravnavo, znesek restrin-
giral. Zgodilo se je to deloma na ta način, da je vajenec pri odjemal-
cih inkasiral denar poverljiv, de-
loma pa je jedel v svrhu prodaje mu zaupane žemlje.

Zagovor: Nosil je žemlje čez hribe in doline tam okoli Poljska-
ve pri Pragerskem. Pri mojstru je imel jako slabo hrano. Tudi po-
gojene plače po 600 kron mesečno ni dobival. Zato je bil večkrat hu-
do lačen, in ker je bil lačen, je več-
ših kako žemljo pojedel.

Predsednik: "Ampak za tristo kron žemlj na 'enem zicu' po-
jesti, je malo težko!"

Obtoženec: "To je blo pa ta-
krat, ko sem dav šuhe popravil."

Predsednik konstatira, da je
mojstr vajenca že prej enkrat o-
rožnikom naznanil, orožniki pa
zadeve niso "dali naprej", tem-
več so mojstra posvarili, naj da
vajenec več jesti.

Priča Ivan Popovič izpove, da
je bila pogojena samo prosta hra-
na, stanovanje in par čevljev na
leto in drugega nič. Izrecno zani-
ka, da bi bila pogojena kaka me-
sečna mezda. Pravi, da je vajenec
nosil žemlje po hribih prostovolj-
no. "Po njegovem" je imel nositi
samo po vaseh na ravnem. Ta
"rajon" bi bil lahko obhodil do
desetih ali enajstih dopolnd.

"Ampak eno punco je staknu, poi-
je pa zmeri tam tičov. Dostokrat
ga do devetih zvečer ni bilo domu.
Nazadnje je pr en gostilničark in-
kasirov 95 dinarjev, pa jo je hotu
pobrisat. Pa sem ga še o pravem
čas na kolodvor ujev." — Priča
pokaže dolgo, težko čitljivo pi-
smo, ki ga je fantu punca pisala
in v katerem mu sporoča med
drugim, da mu je našla drugo,
boljše mesto, samo malo naj še
potrpi. — Fant ni hotel potrpeti,
temveč je hotel nemudoma odpo-
tovati.

Državni pravdnik: "No, ali si
slišal? Če te celi dan ni bilo do-
mov, potem si bil pač lahko la-
čen!"

Predsednik: "Imate še kaj po-
vedati?"

Obdolženec: "Samo to, de k
sem pršu h gospodu, so mi oblju-
bili 600 kron na mesec. Druge
nimam kaj povedat."

Predsednik: "On pravi, da ne!
Sodba: Kriv prestopka pone-
verbe po § 464 kaz. zak.

Kazen: 1 mesec zapora, ki pa je
prestana, ker je Robar že več ne-
go mesec dni v preiskovalnem za-
poru.

Predsednik: "Domov boste šli."
Robar: "Prosim, gspud, koko
bom pa šov? Dnarja nimam."

Predsednik: "Naj se prestavi
k policiji."

Robar: "Nazaj na Pragersko
bom šov. Pr totem mojstru na ma-
ram bit več. Čez pov leta bom pa
frajšpreham. Grem k drugmu."

Predsednik: "K onemu, o kate-
rem vam je punca pisala, da vas
čaka z odprtimi rokami?"

Državni pravdnik: "Kdo, moj-
ster ali punca?"

§ 104 s. k. z.

France Čadež, posestnik v Ho-
tavljah, se je peljal zvečer z vo-
zom po javni cesti. Imel je sicer
predpisano svetilko; nesrečen slu-
čaj pa je hotel, da se je svetilka
ubila in luč ugasnila. Nadaljeval
je pot brez svetilke. Še nesreč-
nejši slučaj pa je hotel, da je pri-
šel baš tačas orožnik mimo. Ta ga
je seveda zapisal. Posledica je bi-
la ogradba na okrajno glavarstvo.
Kmetič je bil citiran pred komi-
sijo v Škofji Loki, ki mu je nalo-
žila denarno globo. Razumljivo je,
da se je kmetič razjezil ter dal tej
svoji jezi tudi duška z rovtarsko-
robato kritiko. Dejal je, da so ga
orožniki "po goljufiji naznanili"
in da ga "not vlečejo". Prav ta-
ko razumljivo — za onega, ki po-
zna razmere — pa je tudi, da so
ga orožniki nemudoma naznanili
radi pregreška po odloznom § 104
s. kaz. zak.

Sodnik: "Na glavarstvo ste mo-
rali iti, v Ljubljano ste morali iti,

"dohtarja" ste morali plačati...
Mari bi bili molčali. — Na koliko
ste bili pri okrajnem glavarstvu
obsojeni?"

Obdolženec: "Na sto dinarjev,
k' nism imov luč, so rekl. Sm jih
tudi že plačalo!"

Sodnik: "No vidite, sedaj vas
moramo pa še mi obsoditi. — Ali
se je izplačalo?"

Zagovornik povdarja zama, da
inkrimiranih besed ni smatrati za
žalitev, temveč za "rovtarsko-
robato kritiko brez namena žalit-
ve". Sodišče se drži zakona, in po
§ 104 k. z. je smatrati obtožena
krivim, zato ga obsodi na 100 Din.

§ 104 s. k. z.

Pri tej le obravnavi radi pre-
greška po § 104 s. k. z. nastopajo
zopet vdoiški orožniki kot ovadi-
lji.

Ana Š., prodajalka, jih je raz-
žalila prvič z besedami: "Tudi
Florjan je pravil, da je videl Ano
Kobanc, ko je nesla cekar k oro-
žnikom." S temi besedami je ho-
tela Ana Š. orožnikom očitati, da
so se dali v zadevi neke težke te-
lesne poškodbe podkupiti z darili,
da so vodili preiskavo v prid Gu-
bančevih. Ko je dne 12. maja o-
rožnik stavil Ano Š. radi teh be-
sed na odgovor, ga je razžalila
drugič in to z besedami: "Požri
me dejte. Če b' se z vam menila,
pa b' blo dobr. Ste m' rekl k...
ampak vseen ste tli, de b' bla va-
ša!"

Prvoinkrimiranih besed obto-
ženka ne taji. Seveda Florjan jo
je pustil na cedilu... Pa tudi
drugoinkriminirane besede prizna
A. Š. odkrito in korajžno. "Rekla
sam, zato k' je res. Nagovarjov me
je: Kdaj bova naredla, de ne bo
noben vedu?"

Predsednik: "Ali ste bila sa-
ma?"

Obtoženka: "Sama."

Predsednik: "On pravi pa, da
ni res, da bi vas bil nagovarjal
k spolnemu občevanju. On pravi,
da je z besedami: "Kdaj bova
naredla" hotel vprašati, kdaj
bosta navila "štrk za perilo" o-
krog ogledala."

Obtoženka: "O, Marija! Sto-
krat lahko preščem!"

Sodnik: "Bi vam najbrže ne
pomagalo dosti."

Obtoženka prosi, "de b' se na-
redl na dnar, de ji ne bo treba
sedet, k' ma mal časa."

Tej želji sodišče ustreže s tem,
da obsodi Ano Š. na 300 dinarjev
globe, v slučaju neiztirljivosti na
6 dni zapora — orožniki so jo se-
veda vtaknili radi nezasišanih ža-
litev nemudoma in luknjo, sodni-
ja jo je za zopet izpustila — in
ji ta dva dneva štejeta v kazen,
ima z ozirom na to, da velja mo-
mentano en dan 50 dinarjev, —
plačati samo 200 dinarjev.

Butlegarji so večinoma neved-
ni ljudje. Tako pogosto ne vedo,
da predstavljata dva polna pajnta
kvart.

Izgubljena maratonska tekma.

14. julija se Hannesu Koleh-
mainennu, čvrstemu finskemu te-
kaču, ni posrečilo zmagati v dru-
gem olimpijskem maratonu v Co-
lobes, Francija, ker je dobil bo-
lečine v želodcu in je moral odne-
ati, ko je pretekel 17 milj. (Pri
maratonski tekmi 25 milj je zma-
gal leta 1920, ko so se vršile olim-
pijske igre v Bruselju, Belgija).
Želodčni nered je že marsikate-
mu čvrstemu možu preprečil pov-
k uspehu. Trinerjevo Grenko Vito
je zdravilo, na katero se lahko za-
neste, če hočete pregnati zaprtje,
pline v črevesju, razširjenje srea,
nemirno spanje, glavobol, nervoz-
nost in podobne želodčne neredi.
Trinerjevo Grenko Vito izčisti
črevesje, odstrani njihovo normal-
no delavnost, in oživi ves sistem.
Vsa Trinerjeva zdravila in izdel-
ki so jako zanesljivi. Moskiti so
postali neznosni. Ubijajte jih s
Trinerjevim Fli-Gassom. Če vam
prodajalec ne more postreči, piši-
te na: Joseph Triner Company,
Chicago, Ill.

Peter Zgaga

Severno od Združenih držav le-
ži Kanada.

Sosedje smo južo. Sestoji sko-
ro iz istega prebivalstva kot Zdr.
države.

Samo postave so tam nekoliko
drugačne.

Tudi Kanado tarejo oziroma so
jo trle iste težave kot tarejo Zdr.
države.

Naprimen prohibicija.

Razioček je le ta, da mi posku-
samo izvesti neizvedljivo posta-
vo, dočim je Kanada neizvedljivo
postavo pametno preklicala.

Neka ženska v New Yorku je
rodila dvojčka, ki sta bila pa sku-
paj zraščena.

Oba sta živel.

Zdravniki so se odločili za ope-
racijo. Z ostrimi noži so ju ločili.

En otrok je umrl, drugi je pa
ostal pri življenju.

Kateremu je boljše: živemu ali
mrtvemu?

To bo pokazala bodočnost. Po-
navadi je živemu slabše.

Iz Chicage mi poročajo:

Pater Koverta je šel kolektat.

Prišel je k povsem neznanemu člo-
veku ter ga takole nagovoril:

— Gotovo se vam bo čudno zde-
lo, dragi rojak, ker prihajam k
vam, kljub temu, da vas ne po-
znam in vas še nisem nikdar vi-
del, ter vas prosim par dolarjev
za dobro stvar.

Rojak nekoliko pomisli in od-
vrne:

— Stavim, da se bo vam še bolj
čudno zdelo. Jaz sem vas namreč
že dostikrat videl in vas prav do-
bro poznam, pa vam bom kljub
temu dal par dolarjev.

Zvezni sodnik Marcus H. Cam-
bel je izjavil, da je Brooklyn že
napol osušil in da bo cerkveno me-
sto v najkrajšem času popolno-
ma suho.

Če pa stoji človek v nedeljo
zvečer pri Brooklynskem mostu
in gleda iz Brooklyna prihajajoče
izletnike, ne more in ne more ver-
jeti sodnikovi trditvi.

Prijatelji so najrajši pogovar-
jajo o preteklosti.

Prijateljce pa najrajši govore
o bodočnosti.

Rojak je imel hudo ženo. Ved-
no je krikala in zabavljala, vedno
se je jezila in ropotala.

Pri neki priliki mu je rekla,
da je on z vsakim šmirom zado-
voljen.

— Da, — je odvrnil rojak, —
to sem že pri poroki dokazal.

Pravijo, da ima rojak sedaj mir.

Te dni se je poročil v Missouri
šestindesetlet let star možak s
74 let staro žensko.

Možak je bil prej že sedemkrat
poročen.

Za svojo hrabrost je bil tudi v
državljanski vojni odlikovan.

Zdravnik je dobil naslednje za-
hvalno pismo:

— Večno vam bom hvaležen,
gospod doktor, ker ste tako us-
pešno zdravili mojo pokojno že-
no...

Iz zadnje statistike je razvid-
no, da je v ameriških ječah več
samskih kot pa poročenih moških.

Kaj dokazuje to?

Pa že vsaj ne, da gredo neka-
teri rajši v ječo kot pa v zakon-
ski jarem.

Pri prihodnjih predsedniških
volitvah bodo prišli v glavnem
vpoštev trije kandidati: Coolidge,
Davis in La Follette.

Zmagalo bo pa brez dvoma ame-
riško nazadnjaštvo.

Pater Koverta je sploh jako
podjeten človek.

Ko je bil pred leti v New Yorku,
je hotel slannikarje organi-
zirati. Pod pogojem, seveda, da
bo dal sleherni toliko in toliko za
cerkev.

Slannikarji ga pa niso hoteli
in so se sami organizirali. S tem
so se pregrešili zoper — no, bo že
Koverta povedal, zoper katero
božjo zapoved.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 135 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave, East,
Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 203 American State Bank Bldg, 600 Grant Street at
Sixth Ave, Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZRASNIK, Room 206 Bakewell Bldg, cor. Diamond and Grant
Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poretni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 210 Stevenson Bldg, Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Druževalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE RHENEC, 333 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesu Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 533 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave
naj se pošiljajo na glavnem tajnika. Vse pritožbe naj se pošila na pre-
sednika poretnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška
spravevala naj se pošila na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za
obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku
bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrne na
gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Aretacija komunistov v Beo-
gradu.

Geografska policija je areti-
rala tajnika centr. organizacije,
transportnih delavcev Karovica,
urednika "Radnika" R. Jovanovi-
via in tajnika sindikata lesnih
delavcev Mitica. Protestno zbor-
ovanje proti tem aretacijam je
bilo zabranjeno.

Tropična vročina v Dalmaciji.

Iz raznih krajev Dalmacije pri-
hajajo poročila, da je zavladala
tamkaj uprav tropična vročina.

Tako je na primer v Dubrovniku
in Splitu kazal v zadnjih dneh 30
stopinj Celzija v senci, na solneu
pa po 40 stopinj. Vse vročine
preživi vse, kar živi, celi dan na
mrtju.

Železniška nezgoda v Bački.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Yugoslav Bureau.)

LETOŠNJA LETINA SADJA.

Po prorokovanjih poljedelskega departamenta bo letos mnogo več jabolk, breskev, hrušk in grozdja v vzhodnih in južnih državah kot znaša navadni pridelek.

Skupna letina jabolk v Združenih državah se pričakuje, da bo znašala letos 196 milijonov bušelnov, torej skoraj ravno toliko kot lani. Letina je odločna boljša v severo-atlantskih, jugo-atlantskih in jugo-centralnih državah, povsod drugje pa je po količini slaba kot lanska. Tekom minulih desetih let je bila letina jabolk petkrat večja in petkrat manjša kot ona, ki se letos pričakuje.

Letina breskev bo izredno dobra na vzhodu, v Californiji pa za 18 odst. manjša od lanske. Georgia s svojimi polskimi milijoni bušelnov breskev bo imela za milijon več bušelnov kot kadarkoli prej. Kentucky, Arkansas in Oklahoma s skupaj 14 milijoni bušelnov bodo pridelovali več breskev kot v kakem letu po 1915. V državah "koruznega pasu", v številni Michigan in Ohio, bo letina lahka, vsaj pod normalno, ali bra v večini severo-atlantskih držav. New York pričakuje precejšnjo letino, čez 2,500,000 bušelnov, in New Jersey se nekaj več. Pennsylvania bo imela le za 10 odstotkov manj od predhodnega

rekorda. Virginia in West Virginia pričakujeta največjo letino breskev iz leta 1915. V južnem New England, Delaware in Maryland bo letina breskev skoraj za tretino večja kot po navadi.

Letina hrušk v Združenih državah po letno izredno dobra, skoraj 18 in pol milijona bušelnov. To je toliko, kot se ni še nikdar pridelalo razen leta 1922. Kot za breskve bo letina hrušk sploh dobra na vzhodu in jugu, precejšnja bo lahko v severo-centralnih državah in lahko na zapadu.

Kar se tiče grozdja, prvotna cenitev sodi, da bo država New York pridelala 76,000 ton, Pennsylvania 21,000 ton, Ohio ravno toliko in Michigan 56,000 ton. V Californiji je bilo letos lemanj škode od plesnobe, ali vladalo je veliko pomanjkanje irigacijske vode. Vsa letina grozdja, v številni one vrste, ki se rabijo za rožine in sok, se ceni v Californiji približno na 1,629,000 ton. Ako bi se najboljša mogoča letina grozdja v Californiji označila s številko 100, bi lanska letina dobila številko 96 in povprečna številka za minulo desetletje bi znašala 91; letošnja letina pa se ceni na 74. Ves letošnji pridelek grozdja v Združenih državah se ceni na 1,859,000 ton.

O največji igralnici na svetu.

Monte Carlo! Kdo ga ne pozna? Ni je magnetične sile, ki bi tako vlekle nase kot denar, in ni imena, ki bi bil z njim bolj spojen, kot svetovna igralnica ob francoski rivijeri.

Iz Nice vozi v kratkih presledkih avtomobilni omnibus v Monte Carlo in obstane, seveda v interesu gosta, natančno pred igralnico tropično lepega svetovnega kopališča. Ako bi pa potnik izpregledal tudi avtobuse, ima na vsakem vogalu cestno železnico v isti smeri. Menda ni treba omenjati železnice, ki se ustavi v kletih kazina, odkoder se potniki z dvigalom povzpno naravnost v igralnico. Ob gotovih urah se dvignejo vsaki dan v Nice letala in se spuste v Monte Carlo na tla na aerodromu, ki ga seveda vzdržuje kazino. Vse to samo zato, da se posetnik ne bi zmotil!

Igralnica v Monte Carlo vzdržuje nad štiri tisoč nameščenec (krupjeje, natakarije, vratarje, detektive, upravno osebje in služni čad, kakih 40 hotelov), torej skoraj vse prebivalstvo države Monako. Razen tega vzdržuje tudi kneza Monakega samega, ki do biva letno 4 milijonov frankov civilne liste. Kazino je lani vtaknil v žep 170 milijonov frankov čistega dobička, ne da bi lastniki zardeli.

Kazino dela z bliskovito hitrostjo. Vsa njegova noblesa, njegova rektnost, imponujoča lepota stavbe in njena obsežnost, gumbi na življajh služinčadi, vse pospešujejo to hipnozo. V tej krasni palači se igra na videz kar tako mimo grede. Kot napisne table služijo koncerti in operne predstave, pri katerih sodelujejo najslavnejši umetniki sveta. Toda pri tem se v pritličju od desetih dopoldni do dveh ponoči neprestano igra pri mizah, pozimi in poleti, iz leta v leto. Toda le v velikih dvoranih. V Sporting Club, v naj sveteljšem, je dostop dovoljen le popoldne, zato pa tam lep vložek ni nič posebnega. Nekdo je imel kazino tekmo osmih ur nad en milijon frankov dobička.

Krupjeja, moža, ki inkasira in izplačuje vloženi denar in vrta ruleto, ne zanimajo igralci. Pri normalnih izplačilih ne seže v blagajno, ampak izplačuje dobiček kar iz vložkov na mizi. Krogičice na ruleti vrtita menjaja dva krupjeja, ki si sedita nasproti na daljših straneh mize. Vsak krupje ne dela več kot eno uro, čisto pa se pripeti, da ga še pred

tem časom zamenjajo. To se zgodi tako hitro, tako nemoteno in tako tiho, da se skoraj ne zazna. Igralnica ne slepari. Popolnoma nespametni pa niso oni igralci, ki tekmo elega večera špekulirajo na isto, v večjih ali manjših presledkih se ponavljajoče številke. Veših ima številka v rokah krupjeja, ako nekoliko metafizične možnosti. Zdi se, da sta si roka in številka, skoraj bi rekli, sorodna, kakor vzrok in posledica. Kazino vse dobro, da se taki primeri ne hote dosegajo. Je pač posebna sila ročnih mišic, živcev, nekaj posebnega težko razumljivega, nepreračunljivega. Ako meče roka 20 let vsak dan po osem ur z enakim zamahom krogičico v ruleti, ne bo nič čudnega, ako se izid igre da kolikor toliko preračunati. Neke stari krupjeje je nekdo igralen Angležu, sedemkrat po vrsti prigrizal znaten vložek, ki ga je doletičnik stavil na številko 21.

Po vojni banka ne jamči za nič več. Banka ne daje povratnih vplačil, kakor pred vojno, ko je plačala vojnjo v domovino igralcu, ki je izgubil znatne zneske. Igralnica lahko odtegne vsakomur dostopno brez navedbe vzroka. V kleti posloplja se nahaja tudi mrtvašnica, kamor vodijo posebna dvigala iz igralnice. Vse, kar stori sedaj banka brezplačno, je zastojni pogreb. Kazino ima svoje lastno pokopališče, na katerem je že več kot tri tisoč grobov. Odkar obstaja banka, se pripeti povprečno vsakih 14 dni kakšna nesreča.

Ni dolgo tega, ko je neki starejši gospod, — čudno, zopet Anglež, — ko je izgubil vse imetje, zadevo poravnal kar pri mizi. Truplo so nevidne roke v par sekundah odnesele iz dvorane, in gra se je brez presledka nadaljevala. Ljudje pa so kot divjaki planili k mizi, kjer se je ravno kar odigrala drama, misleč, da jim nesreča drugega prinese srečo, ki jo tako love v Monte Carlo.

S teras posloplja, z visečih vrtoč se vidi na temnomodro morje. Malo jih je, ki imajo za to naravno krasoto smisla, kvečjemu oni, ki so izgubili pri igri. Tam stoji tudi palača kneza Monakega, ki živi ob banke.

Domači prebivalci Monte Carla ne smejo posesti kazina; oni, ki bi prestopili zakon in vseeno igrali, izgube državljanstvo monaško, — občutna kazen, ker so domačji oproščeni vojašine in davkov; ne samo to, dobivajo celo podporni

ne od banke. V Franciji je menda le en sam veliki gospod, ki ni izgubil v kazinu niti vinarja. Ta gospod je baron Rothschild, ki ima polno delnic igralnice. In zato je pameten.

Monte Carlo je žila-dovodnica vse francoske in tudi italijanske rivijere in celo vsega sveta. Igralci ... dogajajo se vesele in tudi pikantne stvari. Polovica igralcev obstaja iz starih dam, ki se zjutraj točno ob desetih vselej k mizi, igrajo s par franki, beležijo na polo papirja izide iger, beležke prinašajo kasneje v knjige, pa tudi kraje in so predrzne. Te gospe so strah bank in dostojnih igralcev. Samo bog ve, odkod prihajajo. Krajejo vložke drugih, dajejo napačne podatke in kriče dan in noč kot ujeđe. Pred kratkim je bila v kazinu 70-letna hka, nosija je lep kožuh, na glavi domačo ruto, na vratu pa ji je bingljal velik rdeč zvonec. In vendar ni nikogar, ki bi videl na tem kaj čudnega. Rdeči zvonec pomenja zanj srečo, torej naj ga imo. Ravno tako malo pozornosti vzbuja, ako pridejo k mizi elegantne dame v dveh raznobarnih čevlji, v črnem in belem. Ali pa si oblečejo moške rokavice, ko začne igrati. V tej blesteči norišnici je vse samo ob sebi umevno. Ni posebnega ni, ako kdo, ko se začne njegova ladja potapljati, izvleče iz žepa številko garterobke, sešteje resnega obraza številke, pomnoži izid z dnem rojstva katkega bližnjega sorodnika in potem odločno stavi — na rouge.

Neki madžarski učitelj ne dela ves dan drugega v Monte Carlu, kot da od jutra do večera beleži muhe roulette. Za te notice mu plačujejo veliki igralci po 40, 50 frankov za polpodne. Del tega prisluženega denarja pošilja ta možakar vsak mesec domov. Je tih, dostopen in soliden gospod.

V Monte Carlo hite sanje milijonov ljudi. K njegovi divni legi, k njegovemu rastlinstvu palm, cipres, kaktjev, oranž in mimoz in v enu goli gora v ozadju. Monte Carlo leži v zalivu Sredozemskega morja. Domačini, od solnca ožgani Monegaski, ostajajo zvesti poslu svojih dedov, — obrt krupjejev se podeduje od očeta na sina. Kakor pri krvnikih. Sicer pa, kdor ni krupje, je detektiv.

Novice iz Slovenije.

"Minister" in župnik iz Zagorja.

Med vožnjo v Beograd dne 9. julija se je seznanil župnik Alojzij Krmarski iz Zagorja, v vlakcu z nekim nepoznanim okrog 45 letnim moškim, ki se mu je predstavil kot pravosodni minister. Pri tej priliki ga je povabil župnik, naj pride k njemu na obisk v Zagorje. Dne 17. junija je neznanec prišel v Zagorje in se zadržal dva dneva pri gostitelju. Drugi dan zvečer pri večerji je začel neznanec nenadoma tožiti, da je med potjo izgubil ves denar in listine, s katerimi bi moral potovati na Dunaj, Budimpešto, Zagreb in nazaj v Beograd v važni diplomatski misiji. Prosil je nato župnika naj mu posodi 30,000 Din. Tega zneska mu seveda župnik ni dal, poklonil pa mu je 37 Din in pol, da bi se mogel odpeljati do Zagreba. Končno se je pustolovec zadovoljil s tem zneskom in jo neznanokam odkuril.

Manja samomrov v Mariboru.

Te dni so našli v Studencih pri Mariboru v tamkajšnjem gozdu na drevesu mladega obešenca v starosti kakih 16 let. Ko so ga ljudje opazili, so hitro prepoznali vrv, toda bilo je že prepozno. Identiteta obešenca še ni ugotovljena. Isti dan je neki izvošček opazil ob Kamnici pri Mariboru na drevesu obešenega moškega. Poklical je v bližini stajajočega dr. Schmidererja, ki je naglo pretežal vrv, njegov hlapec, a je hitel s kolesom po rešilni oledelci v Maribor. To obešence pa je ostal pri življenju. Star je okrog 26 let. Prepeljali so ga v splošno bolnico, kjer je zdravnik ugotovil težko živčno bolezen. Obupane je godbenik pri vojaški godbi v Mariboru.

MLAD, TODA USPEŠEN BANKIR

25 letni Charles H. Greenhaus si je zamislil krasen načrt za prodajo petrolejskih delnic, ki mu bo prinesel, če bo šlo posreči, najmanj en milijon dolarjev. Fotografiran je s svojim advokatom B. H. Sandlerjem.

Iz življenja hofštaplerja.

List "Segodnja", ki izhaja v Rigi, prinaša obširna poročila o pustolovščinah nekega Troizkija, ki si je izbral Berlin za torišče svojega delovanja. Troizky je iz znane ugledne ruske rodbine. Do izbruha revolucije je bil posestnik in pomočnik carjevega guvernerja v Charkovu. Po Boljševski revoluciji je pobegnil na Grško in je prišel leta 1921 v Berlin. Zašel je na štravska pota in si je na precej zagoneten način v kratkem času pridobil ogromno premoženje. Poiskal je ljudi, ki so si hoteli na enostaven način prislužiti denar. Svetoval jim je, da mu diskontirajo denar in jim je obljubil, nič manj kot 15 odstotkov mesečnih obresti. Na to so se njegovih rojakov mu je naselilo in mu izročilo svoje prihranke. Kupčija je cvetela bujno in zadovoljni sta bili obe stranki. kajti gospod Troizky je redno izplačeval obljubljenih 15 odstotkov. Z svotami, ki jih je imel na razpolago, je pričel igrati velike vloge. Izkazoval je dobre in obdaroval je trpeče svoje rojake. V sled svoje človekoljubnosti je bil izvoljen za častnega predsednika različnih ruskih društev. Bil je stalni gost berlinskega nadbiskupa Tychona in prirejal je banke v največjih in najelegantnejših berlinskih hotelih. Višek svoje kariere je dosegel s tem, da je bil izvoljen za starešino ruske cerkve. Njegovo elegantno stanovanje v Kurfürsterstrasse je bilo vedno oblegano od novih začetnikov. Na razpolago je imel veliko število sotrudnikov, ki so morali loviti žrtve. Njegovi pomagali so bili istotako iz boljših rodbin. Med njimi se je nahajal znani bivši načelnik mesta Petrograd, knez Obolensky (ki je pred kratkim izvršil samomor), dalje I. pl. Sverbejev, sin zadnjega carjevega poslanca v Berlinu. V Berlinu je Troizky nakopičil premoženje 300,000 dolarjev in je nato odpotoval v Pariz, London in Nizzo, kjer je nadaljeval svoje kupčije. Potom svojih manipulacij je povzročil omenjeno svoto na 600,000 dolarjev.

Nenadoma pa se je stvar preokrenila že v zadnjih mesecih. Troizky ni zadostoval svojim obvezam in je ustavil posamna izplačila. Zanimivo je, da so se kljub temu še vedno našli ljudje, ki se mu zaupali svoja premoženja. Ko se je ugotovilo, da je Troizky na vaden izkoriščevalec ljudi, je odšla večina oškodovancev v Pariz, kjer je bival slepar v enemu najuglednejših hotelov. Oškodovanci so burno zahtevali, da jim vrne njihove svote. Gospod Troizky je vse sprejel skrajno ljubeznivo in jim dal zagotovilo, da bo vse poravnano. Med pogovorom je nenadoma prosil, da-li sme v sosednjo sobo, da poišče nekaj važnega. Ni se pojavil več. Zapustil je samo dva klobuka in prazen kovčeg. Uboge iškoriščane žrtve so odšle z dolgim nosom. Policija sedaj lovi premetenega sleparja. Zatrjuje se, da je postal Troizky žrtev spekulacije s frankom, kar pa je malo verjetno. Zanimiva razkritja bodo sledila šele ob njegovi aretaciji.

Pijanci v starem veku.

Grški Lokrijei so smatrali za zločin, če je kdo pil vino, ki ni bilo zmešano z vodo. Celo bolniki so smeli piti nemešano vino samo po zdravniški odredbi.

Stari grški knez in modrijan Pitakus z otoka Mitilene je dal onega, ki je v pijanosti kaj naredil, še enkrat bolj občutno kaznovati. Modrijana Platon in Aristoteles sta rekla, da je to edino prav, in ravnotako tudi zgodovinar Plutarh.

Egipčani in Spartanci so določili mero, koliko smejo ob slavnostnih prilikah piti. Spartanci so sploh malo pili; enkrat na leto so pa opijanili sužnje in jih kazali otrokom, češ, sedaj vidite, kako grd je človek, če je pijan.

Če se je rimski senator opijanil, ga je cenzor lahko izključil iz senata in mu je vzel konja, kar je bilo največje ponižanje. Tudi pri atenskih uradnikih je bila pijanost zločin. Kartazani so pa uradnikom, vzgojiteljem, vojakom in služabnikom uživanje opojnih pijač sploh prepovedali. Traški knez Likurg je bil posebno energičen in je dal posekati vse trte;

Najnovejša iznajdba

Moderno človeštvo vojuje neprestan boj proti pljučnim boleznim ali takozvani "beli kugi", ki uniči vsako leto na stotine tisočev človeških življenj po svetu. Tej kugi so izpostavljeni predvsem revnejši sloji prebivalstva, katerim manjka zadostne hrane in kojih moči so izčrpane od napornega dela v rovi, plavžih in različnih drugih tvornicah. Seveda ne prizanaša pljučne bolezni niti bogatim, ki žive v izobilju in to je vzrok, da so najboljši zdravniki posvetili svoje moči in zmožnosti iznajdbi sredstva, ki bi, če ne preprečijo, pa vsaj omilijo opustošenje, katero povzroča pljučne bolezni.

Čist zrak, zadosti počitka in dobra hrana so bistveno potrebne stvari, da se prepreči izbruh takih bolezni. Če se pa pojavijo — in pojavijo se žalibog le preveč pogosto, je treba iskati zdravniško pomoč takoj ali pa se poslužiti poleg tega še preizkušene sredstva, ki dosedaj še ni prišlo na ameriški trg.

V Parizu živi zdravnik, po imenu dr. Famel, ki ima svoj lastni sanatorij za ljudi, ki so bolni na pljučah. Več kot petdeset let svojega življenja je posvetil proučevanju pljučnih bolezni ter končno iznašel zdravilno sredstvo, ki je pomagalo številnim zopet na noge.

Njegovo zdravilo je bilo odkrito z zlato kolajno francoske medicinske družbe in nadaljnjim odlikovanjem je dobilo na številnih svetovnih razstavah, med drugim na svetovni razstavi v San Franciscu.

Človek bi domneval, da je čudno, da se takega uspešnega sredstva splošno ne oglašja, a vzrok tega je povsem priprost. Sredstvo se samo oglašja, kajti sloves tega zdravila se širi od ust do ust in je vsled tega vsaka kričeča reklama v listih skoro nepotrebna.

Pogajanja med Rusijo in Turčijo.

Rusko-turški odnosi so bili pravzaprav vedno napeti. Posebno pa se je razmerje poslabšalo v zadnjem času in danes ni nič manj zaostreno kot vprašanje Besarabije ali Turkestana in nič manj važno od angleško-ruskih pogovorov.

Posebno se to opaja v Zakavkazju. Sovjetska vlada zbira svoje oborožene sile Zakavkazja v Armeniji. V Batumu se z vsa naglico utrjujejo stare trdnjave. Turki delajo isto. Na rusko-turški meji grade pod vodstvom nemških inženirjev najmodernejše utrdbe. V vseh večjih kraljih Anatolije se z največjo vneto urijo novinarji, da bi bili pripravljeni za vsak slučaj.

Davno je že jasno, da so stopili sovjetsko-turški odnosi v novo fazo, da je konec starega prijateljstva. Dokler Turki še niso imeli Carigrada, dokler je vezalo Turke in Ruse isto nasprotje do evropskih velesil, so imeli Turki vzrok, da so iskali sovjetsko zavestništvo. Z osvoboditvijo Carigrada pa je nastopilo staro nasprotje in Turčija se je povrnila k svoji prejšnji rusofobski politiki. Tako se je pojavila vnovič že skoraj po zabijena rivaliteta Rusije in Turčije za prvenstvo v Zakavkazju. Položaj sovetov se je med tem precej poslabšal. Dokler so bili sovjeti v zvezi z Kemal pašo, so se mogli predstavljati mohamedanceem kot prave prijatelje Turkov. Danes je ta argument odpadel.

Poleg tega so dobili sovjeti še drugega nasprotnika. Zaradi mušulmanskega vprašanja je Anglija v hudem boju s Turki. Da bi odvrnila Turke od tega vprašanja, jim je namignila, da bi se mogla pridobiti nadomestila v Zakavkazju. Turki so temu migu radi sledili, ker lažja je borba s sovjetso Rusijo, kakor pa z Anglijo.

Zato so Turki v zadnjem času razvili vseturško agitacijo. Ta agitacija ima uspeh in komunistični listi Zakavkazja že opozarjajo na nevarnost vseturškega gibanja. Tako pravi zakavkaška "Zarja Vzhoda": "Zakavkaški proletarijat pazno gleda na mejo in je na straži. Angleški imperijalizem se pripravlja, da bi pripravil v Zakavkazju drugi Turkestan."

V Moskvi so v splošnem zelo ravnodušni izgubam, ki jih je doživela Rusija na svojih mejah. Drugeče pa gledajo na izgube gruzinski in armenski komunisti, da jih tako imenujemo, ki so že opetovano izjavili, da ne morejo biti ravnodušni k izgubam, katere je pretrpela gruzinska in armenska oblast z brestlitovskim in karskim mirom, ki je prisodil Turčiji znaten del Armenike s 600,000 prebivalci.

Posebna komisija, obstoječa iz vojaških strokovnjakov in predstavitev kavkaške komunistične stranke je pregledala rusko-turško mejo. Po svojem povratku v Tiflis je poslala ta komisija Revolucionarnemu vojnemu svetu, glavnemu štabu in političnemu oddelku obširno poročilo o razmerah na rusko-turški meji. Osnovni ton tega poročila je bil: Vsled izbruh Karsa in Ardagana je sedanja meja za Rusijo brez vsake strategične vrednosti. Južna Armenija je napadu popolnoma odprta. Zato smatra komisija za skrajno potrebno, da se zopet postavi vprašanje o vrnitvi od Turkov ugrabljenih dežel. Vseeno, ali se to izvrši mirnim ali pa nasilnim potom. Pri tem pa se še posebej poudarja, da je treba zopet osvojiti Erzerum, ker bi šele na ta način bilo Zakavkazje popolnoma zavarovano.

Nad vse zanimivo je, kako bo Moskva odgovorila na ta predlog. Zakavkaški komunisti so mnenja, da se morejo prav tako boriti za neodvisnost Zakavkazja, kakor se naj bi borili za Besarabijo. Če velja za Besarabijo nacionalno stališče, naj velja tudi za Zakavkazje!

ravno isto so napravili Bolgari okoli leta 700 po Kristusu.

V mestu Masilia — današnjem Marseille — na Francoskem — so določili, da ženske ne smejo piti vina. Tudi stari Rimljani so isto odredili in so raztegnili prepoved še na moške pod tridesetim letom. Glede žen in hčer so bili take strogi, da so vsako tako grešnico dali bičati.

Tudi Mohamed je vino prepovedal. Kdor se je vseeno opijanil jih je dobil "samo" osemdeset pf podplati. Arabci pred Mohamedom so se omejili na dvanajst kozarcev. Dosti ga je bilo; in nam zgodovinarji še zamolčijo, kako veliki so bili tisti kozarci.

Anglosasom se je slednjič pijanost tako pristudila, da so določili, naj vsak na svoji časi poskuša, koliko prenese; sam naj zabije srebrne žebelje, da bo ja vedel z:

zmeraj, kdaj ima dosti in da ne bo pil čez mero.

Karol Veliki je zapovedal, da morajo biti na dan sodbe sodniki in zagovorniki trezni, in da bi se ognili glavni skušnjavi za pijačo, kosilu, je zapovedal, da morajo biti sodni dnevi postni dnevi.

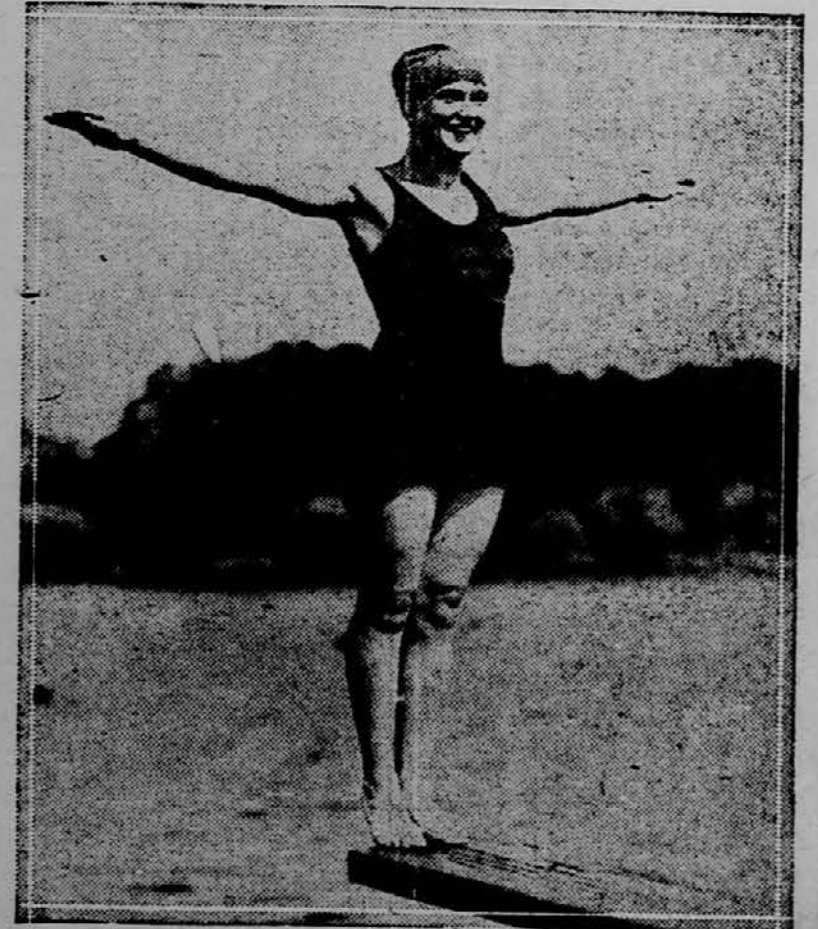
—Ne to, kar imam, temveč to, kar ustvarjam, je moje kraljestvo, — je rekel Carlyle.

Sirop & Famel.

Zajamčeno in preizkušeno sredstvo proti pljučnim boleznim, kot katar, unetje sapnika, katar pljučnih koncev in proti vsem prehladom, ki so v stiku z dihalnimi organi. Edino zajamčeno sredstvo na trgu. Cena \$5.00. Pošlite Money Order z naročilom na —

H. MEYER & CO.
Dept 1, Box 15, Station K
NEW YORK CITY

SKOK IZ VIŠINE

Pri skoku z višine je dobila pri Olimpijskih igrah prvo nagrado Amerikanka Miss Elizabeth Becker.

Velikanski narastek blaznosti.

Piše Ernest Brennecke.

Ameriški duh je prišel pokati pod pritiskom ameriške civilizacije. V sto in petdesetih letih bo mogoče po en človek med dvesto-timi v umobolnicah. To ni le mogoče, temveč verjetno.

Če se ne bo iznašlo nekaj posebnega radikalnega da se ustavi uničevalni silo blaznosti v naši sredini, bomo postali narod idiotov in cepev.

Ker je postalo življenje v naših mestnih občinah vedno bolj in bolj komplicirano, se naglih korakov bližamo temu stanju.

Ali je to nevarnost, neizrecno pesimistično proročanje? Ali je to le fantazija pesimista, ki nas hoče prestrašiti s tako vizijo?

Nikakor ne. Ne more jo imenovati laži ter jo odpušiti iz svojih misli, če upoštevamo naslednja ugotovljena dejstva.

Leta 1880 se je nahajalo le po osem ljudi od 10.000 v zavodih za duševne bolezni. Leta 1920 je poskočila proporcija na 22 na vsaki 10.000, — več kot dva na vsaki 1000, — več kot dva na vsaki 1000. V istem času je dejansko število blaznih poskočilo od 41.000 na 233.000 in to število neprestano narašča.

Dr. Charles Mayo je pred kratkim izjavil:

“V tridesetih letih smo podvojili število blaznih. V dobi, ko je medicinska veda tako sijajno napredovala, najdemo, da se večja števila blaznih na presenetljiv način. Proučevanje duševnih bolezni je bilo prav tako intenzivno kot proučevanje telesnih in tudi napredek je bil enak, a število blaznih je večje kot kdaj poprej. To nas govori le do enega zaključka — Blaznost je narasla z našo civilizacijo.”

Pred Ameriško družbo psihiatrov je izjavil dr. Horatio Pollock: “Hočem potolažiti vaše strahove, ki jih imate glede stalnosti svojih pozicij. Razven če se bo teorija vrjetnosti popolnoma izjavila, bodo zavodi za umobolne prišli zadnji, ki bodo izgubili s tega staneva sveta. Še več. Prav do konca bo manjkalo izkušenih psihiatrov.”

Kakšni pa so vzroki tega razburjivega povečanja števila umobolnih?

Kaj se je storilo in kaj je mogoče storiti v bodočnosti, da se ozdravi in prepreči duševne bolezni?

Kot že omenjeno, je izjavil dr. Mayo:

“Lahko rečem, da je blaznost posebna posledica civilizacije. Le malo resnično blaznih imamo med primitivnimi plemeni. Kakorhitro pa prične človek delati si skrbi, ogroža svojega duha.

Blaznost je bolj razširjena v mestih kot pa v poljedelskih okrajih. To ugotovilo je bilo vedno resnično, kljub nasprotnim trditvam. Tradicija pravi, da so duševne bolezni, prav posebno pogoste med ženskimi farmerjev. Zamam sem iskal vir te tradicije. Nam je sedaj znano, da so žene farmerjev prav posebno proste duševnih bolezni, celo bolj kot farmerji sami. Med farmerji pa so duševne bolezni neizmerno bolj redke kot med prebivalci mest. Naša mesta rastejo hitro in poljedelsko prebivalstvo postaja manjše.

Ekonomske razmere, ki so posledica civilizacije ter oster boj za enostavni obstanek, ki se vrši v mestih, sta v veliki meri odgovorna za narastek blaznosti. Ljudje, ki nimajo nikakih finančnih težkoč, ki ne čutijo potrebe denarja, ne postanejo ponavadi blazni. Deven najst odstopkov naših blaznih prihaja iz dobrostojećih krogov, osem odstotkov je bilo odvsnih, a vsi ostali so se morali neprestano boriti za goli obstoj ter misliti vsaki dan in vsako uro na možnost skrajnega uboštva.

Nadaljno važno dejstvo, katero je omenil dr. Pollock je, da se število duševnih bolezni večja kot pada število telesnih bolezni. Resnica tega čudno zvečene ugotovila je razvidna in tabel, katere se

je sestavilo ter objavilo.

Nadaljni vzrok, katerega navajajo avtoritete je priseljevanje.

Dr. Barker je rekel:

“Vsed neurejenega priseljevanja bo padal splošni nivo inteligence in značaja v Združenih državah.”

Dr. Spencer Dawes, je natančno proučil tozadevni problem. Vsako leto pride v newyorške umobolnice dva tisoč imozemcev in davkoplačevalci morajo podpirati več kot 13.000 takih, katerih bi se nikdar ne smelo pripustiti v deželo. Ti imozemci stanejo državo New York več kot \$4.300.000 na leto. Vspricho razmer, ki prevladujejo na Ellis Islandu je nemogoče izločiti blazne iz duševno zdravih.

Dosti eksperimentalnega dela je bilo izvršene v namenu, da se iznajde nove metode za zdravljenje duševnih bolezni. Dr. Pollock pravi v tem oziru:

“Dosti se je izvedelo glede vzrokov in narave različnih oblik ne-normalnega duševnega stanja, a le sorazmerno malo glede zdravljenja in preprečenja. Naše sedanje poznavanje duševnih bolezni lahko primerjamo s poznavanjem nalezljivih bolezni leta 1880. Če bi nastopil kak velik proučevalec kot je bil Pasteur ter nam povedal, kako preprečiti dementia praecox ter druge oblike duševnih bolezni, bi se cela zunanost problema izpremenila. Več kot polovica pacientov, ki so sedaj v bolnicah za duševne bolezni, trpi na dementia praecox in manjše-depresivnih psihozah. Verjetno je, da bodo kmalu na tem polju storjena velika razkritja. Če pa ne bodo storjena v bližnji bodočnosti, bodo postale duševne bolezni resnejši problem kot pa telesne.

Iz Ajdovščine poročajo.

Kako se vrše na kmetijski potovalni šoli predavanja županom in zastopnikom zadrug. Predavanja so italijanska, poslušalci pa Slovenci, izmed katerih tu ali oni razume nekoliko navadne italijanščine ali strokovnega predavanja ne razume pa prav nič. Škoda za razne in škoda za trud, ki ga zahtevajo predavanja, ker prav čisto nič ne zaležejo. Eno predavanje v slovenskem jeziku bi bilo bolj uspešno, kakor ves kmetijski tečaj.

Smrtna nesreča vsled neprevidnosti.

Frane Potokar v Višnji gori je vsled neprevidnega ravnanja z revolverjem ustrelil svojo sestro, soprogo trgovca Pungarterja. Naprtil je browning-pisto, o kateri je menil, da ni nabašana, na svojo sestro, ki ga je še posvarila, ter sprožil. Strel je zadel gospo Pungarterjevo, ki je bila takoj mrtva, v glavo. Pokojnica zapušča par mesecev staro dete.

Z NAROB EBRNENO PIPO

Podpredsedniški kandidat na republikanskem tiketu je general C. G. Dawes. Najrajši kadi pizica tega čudno zvečene ugotovila je razvidna in tabel, katere se

AMERIŠKI DIRKAČ

Eden najboljših ameriških konj dirkačev je “Black Gold”, ki je last Mrs. R. H. Hoots. Najbrže se bo skušal v dirki s francoskim šampionom “Epinardom”.

Premeten slepar.

Belgrajska banka je dobila od banke v Sofiji naročilo, naj izplača precejšno svoto denarja. Prišel je možak, katerega so vsi smatrali za milijonarja. Resnica je prišla na dan.

Niti mesec dni se ni od tega, ko je prejela podružnica praškega podjetja “Intercontinental” v Beogradu od svoje filijale v Sofiji priporočeno pismo z nalogo, da se ima bogatemu trgovcu Lazarju Ivanovu iz Sofije izplačati svota 35.000 Din. takoj čim se mozi pojavi z akreditivnim pismom pri blagajni v Beogradu.

Tri dni pozneje se je prizibal v prostorno beograjsko podružnico zagrebske lesne industrije Hermana Bote, okoli 40 let star gospod velikega stasa, prilično velik, okroglega lica, s pristrženimi brki. Na glavi je nosil črn klobuk širokih krajev, oči pa so pogledovale skozi ščipalnik, kateri mu je sedel na nosu; leva roka mu je počivala v obvezi.

Prišel se je predstavil za Lazarja Ivanova, trgovca iz Sofije. Ko so v trgovini izvedeli, kdo je prišel, je vse oboje letelo skupaj. Vsak je hotel videti gospoda Ivanova, znanega sofijskega bogataša, katerega cenijo na milijarde. Ivanov je takoj sklenil naročilo glede rastovega lesa, podpisal je pogodbo in bi moral plačati 10.000 Din. na račun. Toda glede plačila se je oprostil, da ne more poravnati računa takoj. Opravičil se je s tem, da ima akreditivno pismo za podružnico “Intercontinental” in da bo denar izročil takoj, čim ga dvigne pri tem podjetju.

Poslovodja Botejevega podjetja se je ponudil g. Ivanovu za spremljevalca. Šla sta v označeni urad, kjer je Ivanov predložil pismo pri blagajni. Uradnik je primerjal podpise in žige in ko je našel, da je vse v redu, je oddel gospodu Ivanovu 35.000 Din. gotovine na roko. Ker pa mu je bilo znano, da je Ivanov v poslovnih zvezah z zavodom, so povabili bogatega trgovca še v ravnateljstvo pisarno, kjer so se razgovorili o tem in onem ter se na koncu prijazno poslovili.

Pri slovesu je izročil Ivanov poslovodji podjetja Boteja 5000 Din., reki mu, da prejme ostanek čim uredi še neke druge nujne denarne zadeve. Dejal je tudi, da se misli podati na kratek odmor v Crikvenico na Jadran.

Par dni pozneje je podružnica beograjskega “Intercontinental” pisala v Sofijo, da je po njenem nalogu izplačala sofijskemu trgovcu Ivanovu 35.000 Din. Brž nato je prišel iz Sofije brzojavni odgovor: “Mi nismo izdali nobenega takega naloga, g. Ivanov sploh ni odpotoval iz Sofije. Intercontinental”.

Lahko si mislimo, kako so se v Beogradu po prijemu prijemali za glavo. Blagajnik si je pulil lase, direktorja zavoda je bilo sram pred samim sabo, da je nasel tako premeteni goljufiji. Vsem skupaj pa je bilo žal za izplačano svoto, katero bodo vsled svoje lakovernosti morali nadomestiti iz svojega. Radi previdnosti pa je blagajnik še enkrat primerjal pla-

čilni nalog iz Sofije ter izročeno mu akreditirano pismo in ugotovil, da se podpis in žiga točno ujemajo. Zagonetka je torej tičala samo v osebi.

O tem je bila takoj obveščena policija. Komisarju, ki je dobil zadevo v roke, je bilo takoj jasno, da gre tu za rafinirano sleparijo, katero je mogel izvršiti samo goljuf, ki je natančno poučen v vseh poslih bančne stroje. Takoj so se razposlale potrebne okrožnice na vsa policijska ravnanstva v državi. Toda v Crikvenici ni bilo nobenega gosta po imenu Ivanov. Uradniku je zato prišlo na misel, da je takozvani gospod Ivanov najbrže odinil nazaj v Sofijo. Tam pa je bilo treba tudi iskati.

Toda pojavile so se nove težkoče. Sofijska in beograjska policija namreč še niste sklenili dogovora glede medsebojne ekstradicije zločincev. Na detektivski posel se je torej morala spraviti sofijska podružnica “Intercontinental”, kateri se je v razmeroma kratkem času posrečilo izslediti goljufa v osebi Dr. Rudolfa Polaka.

Dr. Rudolf Polak, po narodnosti Čeh, je bil poprej uradnik v sofijski filijalki “Intercontinental”. Kretal se je v najboljši in denarno najtežji sofijski družbi, toda je bil radi večkratni malverzacij pri zavodu odpuščen iz službe. Nato se je začel baviti z zločinskimi manipulacijami. Beograjsko podružnico “Intercontinental” si je izvolil za svojo žrtev posebno zategadelj, ker je vedel, da konvencija med jugoslovansko državo in Bolgarijo glede ekstradicije krivcev še ne obstoji. Toda ušel se je. Baš v dneh njegovega zločina so bila tozadevna pogajanja med obegrajsko in sofijsko vlado zaključena in pogodba se je podpisala.

Tako je dr. Rudolf Polak, z lažnjivim imenom milijarder Lazar Ivanov, prišel v roke sofijske policije, ki ga je v najkrajšem času izročil beograjskemu sodišču. Tam se bo vršil za Polaka nepriljetni koncert pred sodiščem in nato epilog v ječi.

Postojnski podprefekt proti društvom.

Podprefekt se je spravil nad okrajno bolniško blagajno. Članov je okoli 1500 in premoženja je bilo do 60.000 lir. Treba je bilo imenovati stalnega zdravnika in v odhrovi seji je bila sprejeta poročba dr. Grudna za ves postojnski okraj za 1200 lir na mesec. Ta sklep je podprefekt ovrgel, predsednik okr. bol. blagajne je radi tega odstopil, podprefekt je potem razpustil odbor in imenoval komisarja, da spravi dr. Baljana in dr. Cieera do mastnega zaslužka, ker ta dva gospoda sta silno draga. Slovensko ne znata nič in sedaj si lahko predstavljamo, kako se bodo zdravili nevarni slovenski bolniki, ki ne znajo italijansko. Premenjen družstva bo kmalu pod ničlo. Dr. Stranieri je pa udaril tudi rokodelsko podporo društvo in geslisko. Skratka: on hoče uničiti vsa slovenska društva.

Oh ta ljubezen...

Materi je izgnila hčerka. Nekaj časa so bila vsa polvedovanja o nji brezuspešna. Žrtev lepih majskih večerov. S svojim vitezom je bila namenjena v Budimpešto.

Približno pred dvema mesecema je prišla v urad beograjske občinske uprave neka gospa, ki je preplašena pripovedovala, da že dva dni zama nišče svojo mlado hčerko, ki je izgnila brez sledu. Gospa je zdihovala in jokala ter rotila policijo, naj za božjo voljo najde izgubljenega otroka. Redarstvo je takoj podvzelo običajne korake, a že čez par dni je prišlo do prepričanja, da lepe Jagode ni nikjer v Beogradu, ampak da je morala izginiti kam izven mesta. Po dveh mesecih iskanja tja in sem se je pokazalo, da je bila ta domneva pravilna.

Lepa Jagoda je bila šele dobrih 16 let stapa in se je od letošnjih majskih večerih sprehajala po beograjskih ulicah. Tam jo je videl zal en elegantno oblečen mladenci, ki ji je bil kmalu povsod za petami. Prve dni maja, ko se je začelo evetje bohotno razvijati in so bile stezice v parkih polne zaljubljenih parov, je Jagoda ostala družbo svojih tovarišic, s katerimi se je običajno sprehajala, ter prišla na sestanek v Kalimegdanski park. V neki temni aleji so se našle roke lepe Jagode in njenega oboževalca. Tisti večer je preživela Jagoda kakor kraljičina v pravljici. Zdelo se ji, da je svet okoli nje postal ves drugačen in da je nejnjo življenje šele tedaj zadobilo pravi smisel, ki je spoznala lepega viteza. Sledili so vedno češči sestanki v tihih večernih alejah in končno sta mlada zaljubljenca sklenila, da zapustita šumni in bučni Beograd ter da se posvetita samo drug drugemu.

Lepa Jagoda, ki je postajala od dne do dne bolj zamišljena, je zamolčala doma svojo ljubezensko znanje. Lepega viteza pa je pred odhodom vprašala, če prav nič ne misli na poroko, ki mora slediti takoj vroči ljubezni. Dohila je negativen odgovor. Vitez ji je pripovedoval, da se pravi zaljubljenca nikoli ne vzamejo, temveč da žive kar tako drug z drugim. To, je dejal, je edino prava ljubezen, vse drugo ni vredno nič.

Jagoda se je res dala premostiti. V naglici je pobrala svoje najlepše obleke, pa hajdi z lepim vitezom na kolovoz, kjer sta sedla v vlak, ki vozi proti Budimpešti. Toda njuna pot ni šla niti od daleč do Budimpešte. Še preden sta prevozila polovico proge, sta izstopila v Novem Sadu. Najeta sta skupno sobo v hotelu ter začela živeti razkošno in potratno življenje.

Ko je potekel tedni dni, ne da da bi kdo vprašal, če imata navidezna zakonca kakšne dokumente, se je lepi vitez ojunačil ter začel obiskovati razne zabave. Obšel je za Jagodo vse kabarete, kjer ji je začel razkladati, kako lepo je življenje dam, ki nastopajo v takih lokalih. Jagoda je vse to začuden gledala in tudi parkrat podvomila nad besedami svojega tovariša, toda naposled se je tako vdala v svojo usodo, da se ji je zdelo življenje z lepim vitezom čisto naravna stvar.

Kmalu pa je začela lepega viteza boleti glava. Zmanjkalo mu je denar. Tedaj je nastopila za Jagodo druga doba “zakonskega” življenja. Lepi vitez je začel svoji “ženi” pripovedovati, da se bo morala odločiti za kako službo. Toda v kakšno službo je hotelo rešiti, ki se je do večerj sukalo okoli materinih kril in je začelo na kriva pota pod slabim vplivom mladega človeka, kateremu je slepo zaupala! Lepi vitez ni bil prav nič v zadregi. Spomnil je Jagodo na različne scene, ki jih je videla v njegovih družbi po varijetjih in kabareti ter dejal, da bo morala tudi ona začeti karijero kabarete zvezde. Jagoda je obšla neprijetna zveza. Začela je izpraševati svojega spremljevalca, kaj in kako bo nastopala, ko vendar ne zna plesati. Toda lepi vitez ji je pojasnil, da je ples v kabaretu

Moč francoske armade.

V “Secoalu” razpravlja Coirado Zoli o organizaciji francoske armade. Zlasti ga pa zanima takozvana “Armée frontiere”, obmejna armada. Po mnenju francoskega generalnega štaba mora sloneti organizacija francoske mirovne vojske na načelu, da je Francija v vsakem trenutku v stanu ustvariti na desnem bregu Rena trdno bojno fronto, ki je podlaga za mobilizacijo naroda. To je naloga obmejne armade. Ona mora preprečiti ali vsaj otežkočiti mobilizacijo nemške armade, zavarovati deželo pred vpadom sovražnika in pridobiti tako francoskemu narodu čas, da mirno in v redu dovrši mobilizacijo. Bojna frontna armada obstoji iz obmejne armade in silam, ki se v prvem trenutku mobilizirajo.

Obmejna armada šteje 32 divizij, vsaka obstoječa iz 3 infanterijskih polkov, pet artilerijskih skupin in iz takozvanih “réserves générales”, ki jih tvorijo specijalne tehnične čete. Te divizije pa so razdeljene na vso deželo. Divizije, stoječe blizu meje, so močno mešane s črnimi vojaki. Po dve diviziji tvorijo en kor. Pet korov, po dve diviziji, od katerih je ena divizija mešana (s črnimi vojaki), je stacioniranih v Meun, Nancyju, Besanconu, Lyonu in Marseillu. Ostali kori se nahajajo v Lillu, Parizu, Bordeauxu, v Rouenu, Rennesu, Orleansu, Toursu in Clermont Ferrandu. Trije kori, vsak z eno mešano divizijo po stoje v Strassburgu in ti kori tvorijo takozvano rensko armado.

Od 32 divizij je devet divizij mešanih s črnimi vojaki, to je, v vsaki diviziji se nahaja polk črnih vojakov. To dejstvo dokazuje, da je francoski generalni štab že izvršil popolno združenje domačih čet s kolonijalnimi. Kdor hoče v polnem obsegu preceniti vojaško moč Francije, ta mora računati s številom prebivalstva Francije in njenih kolonij, z 98 milijoni ljudi. V vojni more zato postaviti Francija nič manj kot 8 milijonov vojakov in tako je Francija danes prva vojaška sila.

O obsegu splošnih rezerv se ne more danes določno govoriti. Pisatelj misli, da obstoje iz 13 bataljonov strojnih pušk, 60 polkov artilerije, 20 polkov tankov in 120 letalskih eskadrilj. Vse te enote je šteti seveda le kot kadrške, ki morejo v slučaju mobilizacije takoj stvoriti nove polke.

stranskega pomena in da igrajo pri takih nastopih glavno vlogo lepe noge, prijeten stas in globok dekolté. Revica se je morala udati. Lepi vitez se je nato pogodil z lastnikom kabareta ter mu pripeljal Jagodo že v najkrajšem času.

Težko je Jagoda začela svojo žalostno borbo za grenki kruh. Živela pa je še naprej z lepim vitezom. A že se je neizmerno kesala za svoj pobeg z doma, ker je vso njeno plačo prejemal njen navidezni mož. Po naključju je prišla policija lepemu vitezu na sled ter ga začela zasledovati. Zdel se ji je sumljiv, ker se je elegantno nosil in je neprestano zapravljaj denar, v službi pa ni bil nikjer. Radi njegovega sumljivega obnašanja je končno prišlo do aretacije. Kako se je lepi vitez čutil užaljenega ob tej priliki! Začel je protestirati ter predložiti detektivom ponarejeno izkaznico, s katero se je legitimiral za člana beograjskega gledališča.

Vendar je bila policija prebrisana in ni nasedla prevarantu. Pisala je v Beograd po informacije ter vprašala, kako je prav za prav s tem članom Narodnega gledališča. Prejela je odgovor, da igralca s takim imenom v Beogradu ni in da gre tu najbrž za goljufijo. In ker je lepi vitez postajal bolj in bolj sumljiv, je poskrbelo novosadsko redarstvo za njegovo ekspedicijo v Beograd. Pri preiskavi v Beogradu se je pokazalo, da je lepi vitez že dolgo iskan na sumljiva oseba. V njegovih kovčegih je počivala cela vrsta časopisov, ki so bili obtrniti z rdečim svinčnikom. Obtrtane pa so bile samo vesti o tatvinah, pri katerih je ostal storilec vedno neodkrit.

Lepi vitez je na ta način sam dal policiji v roke gradivo zoper sebe. Pri zaslišanju je prišel na dan drugi roman z odpeljano Jagodo, ki se je sedaj po posredovanju novosadske policije vrnila zopet domov k svoji materi. Sle-

Postojnski podprefekt

se je spril tudi nad rokodelsko podporo društvo, kateremu je pred kratkim v zadnjem trenutku prepovedal poprej redno in naznansko prireditve. Kake namene ima društvo, pove že naslov, spored veselic pa je obsegal pečenje janca, točenje vina in kave ter sodelovanje godbe brez vsakega plesala. Vse je bilo pripravljeno, ali zvečer pred prireditvijo je prišla nemadoma prepoved. — Vzroka za prepoved ni prav nobenega drugega nego skrajno sovraštvo postojnskega podprefekta proti obmejnemu slovenskemu prebivalstvu. Tako sovraštvo je slab mejni stražnik! Ko bo vlada to uvidela, požene podprefekta Stranjerja takoj iz Postojne.

Iz Gorice.

Goriški “Audax” je priredil kolesarsko dirko iz Gorice v Tolmin in nazaj. Prvi je prišel na cilj g. Maksim Gorkič iz Vrtojbe, ki je v dveh urah in 56 minutah prevozil 90 km. Pred goriško poroto se je vršila kot zadnja razprava proti Matiji Kuštrinu z Vojškega in Ivanu Krapežu iz Dol-Ošlice, ki sta bila obtožena, da sta poskušala 1. maja 1922. ubiti dva italijanska finančna stražnika, ko sta bil ona zasačena pri tihotapstvu tobaka čez mejo. Krapeža sodnija ni mogla dobiti. Obsojen je bil v odsotnosti na 8 let 13 mesecev ječe. Kuštrin je bil sicer oproščen, ali njegov preiskovalni zapor je trajal dobri dve leti! Kdo mu jih povrne?

KRASNO POLETNO BIVALIŠČE

V tem idiličnem kraju preživlja poletne mesece znani ameriški umetnik Charles Dana Gibson. Njegovo posestvo se nahaja pri Isleboro, Maine. Pred kratkim se je mudil pri njem demokratski kandidat J. W. Davis.

dimnikarju, belcu in hlačnem gumbu.

Spisal Fr. Ž.

Pravzaprav smo vendarle vsi se s svojim najmlajšim dogovori. eni, pa naj smo od te strani ali one, in če se tako vzame, ar, bi nas moral veseliti vsak hlačni gumb za enodružinsko h. eh naj ga je dosegla katero- so. Sedem nas je in pet kanarčkov. stranka, kajti so ga dosegli hišni gospodarji nas gledajo po dar le Slovence — Slovenci to strani najmlajši na svetu nam mi!

kako bi lahko imeli silne uspe- enkrat ta plat, enkrat ta, in lahko bi jih Slovence prvi na tu in koj za Bogom. Toda ni- a, ker nimamo uspehov, in ja- lepo in stvarno pišejo listi, da neuspehom krivo zgrešeno po- panje političnih voditeljev. — amreč onih od nasprotne stra- (kako pa drugače!)

To je jako žalostno in bi bilo o žetih, da se politični vodi- ji poboljšajo! (Namreč oni od sprone strani.) Na primer tudi v naši dru- ni ni šlo nikdar vse po volji, grešali smo uspehov in smo po- m ogorčeni zabavljali na desno na levo.

Toda so se zgodile reči, ki so m odpiri oči in pokazale polo- j v drugačni luči pa smo brez me in zamere kar koj izpreme- ji zgrešeno postopanje in kreni- na drugo pot in nas ni sram, da- no se poboljšali, nego bodi ta- var tukaj povedana baš zaradi- gleda in izpodbuja!

Nas najmlajši star osem let, ma- ove zobke, sicer je za izredno glo- okih mihi. Stopala sva oni dan očas po ulicah, peljal sem ga a roko, kakor po navadi, in mi e z modro besed orazkladal za- imive podrobnosti iz obrtovanja, estnih sladoledarjev, ki zanje go- obilno zanimanje. Drugo roko e krčevito tiščal pod svojo bluzo.

Vprašal sem ga, ali ga v ro- te zebe. Ne, je dejal, nego da tišči lačni gumb. — Zakaj ga tišči? to, je odgovoril, ker je videl imnikarja, in zdaj tišči gumb in a bo tiščal toliko časa, da ugleda e konja beleca.

In mi je razodel: kdor vidi dimnikarja in za dimnikarjem se elega konja temu se uresniči že- ja, ki jo tukrat izreče v mislih — oda mora ves čas od dimnikarja lo beleca tiščati hlačni gumb!

Na svetu je marsikaj, česar ne razumemo, v šolah se sedaj veliko več uče, nego smo se učili v svojih časih, nič ni nemogočega, pa sem ga vprašal, mar se mu je na tak- šen način že kdaj uresničila želja.

Pritrdil je da se mu je. Takrat da je bil še sneg, želel si je svinč- nih vojakov in jih je res dobil, da jih ima poln predal. Danes pa da je zopet videl dimnikarja in zdaj tišči gumb, da bo srečal še belega konja, in si to pot želi de- narja; kajti sladolek ni pri vseh sladoledarjih enak, enaki pa so vsi sladoledarji, da ga ne dajo brez denarja in si ga upa najhitreje in najzanesljivejše doseči s pomočjo gumba v zvezi z dimnikarjem in belecem.

Tako mi pripoveduje, pot naju pripelje mimo rotovža, tam sta stala kar dve beleca, vprežena v bahato kočijo. Zdal ni bilo več treba tiščati gumba in so si do- godki sledili z bliskovito brzino. Krenila sva v prodajalno pozdra- vit teta — teta prodaja klobuke, prav dobro blago in poceni, vsa- komur budi priporočena! V pro- dajalni je bil Amerikaneec in si je pred ogledalom pomerjal klobuk in mu je bil drugače všeč. Le pentljo je imel v zad, ko bi jo po ameriških zakonih moral imeti na desni strani. Toda se je teta ročno zasukala in jo je prešla na zaka- mito mesto. Pa je bil rojak iz Amerike tako vesel, da mu je klobuk spravljen v sklad z zakonom in da ne bo imel sitnosti z ame- riškimi oblastmi, da je našemu fan- tičku pri tej prici odšel šest di- narjev! Tako je bila fantičku iz- polnjena ona želja in ni bilo pre- teklo niti pol ure, kar je bil videl beleca in nehal tiščati gumb!

Ta reč se bere kakor roman! Toda je dokazana resnica, pa smo se kratkomočno sprijaznili z njo in vodimo o njej račun in smo

li: čim se mu zopet primeri dim- nikar, naj ne pozabi in naj tišči hlačni gumb za enodružinsko h- so. Sedem nas je in pet kanarčkov. stranka, kajti so ga dosegli hišni gospodarji nas gledajo po dar le Slovence — Slovenci to strani najmlajši na svetu nam mi!

Sega sicer bolj mika velik parnik najmlajši bi si želel parnik in oko- lahko bi bil parnik primeren kos morja ni- z valovi in ribami in neviht. To- da je dobrega srca in se je odra- kel parniku in morju in sedaj pri- čakujemo hišo — staro stanovanje- smo že odpovedali — in prežim- tudi jaz na dimnikarja in beleca in bom tiščal gumb, in stric je tu- dopuščajo čebele, kajti sedaj medi- haja; seveda z našimi ženskami žalibog nič ni ker nimajo na pri- pravem kraju gumba.

Sčetičnost je grda lastnost, jaz nisem sčiten, pa rad opozorjam na razložen pojav tudi široko znanost — zakaj bi ne bili srečni še drugi!

In premišljam in pravim: — kdo ve ali se ne bi dalo po tej poti rešiti tudi stanovanjsko vpra- šanje, ko se vse druge poti niso obnesle? Stanovanjsko vprašanje je jako pereče, zato mi moralo ta- di županstvo stvari nakloniti svo- je zanimanje in jo pospeševati v- svojem področju. Ne le tako, da bo ob mučehi se prišliki osebno takisto tiščalo hlačni gumb in da- enako zapoved vsem mestnim uslužbenecem in zlasti onim od sta- novanjskega urada. Nego bi bilo županstvo v prvi vrsti poklicano, da skrbi za izdatnejši promet di- mnikarjev in belecev po mestnih uli- cah in se naj bi nadalje pobrigalo, da dobi tudi žensvo in znak ena- kopravnosti svoj gumb na primer- no mesto in z gumbam možnost so- delovanja v javnih zadevah.

Stvar je resnično velikega po- mena in odpirja nedogledne per- spektive in, kakor namignjeno od kraja, ne bi je smeli prezirati niti ne naši politični voditelji.

Žalostna jim majka! Koliko di- mnikarjev so zamudili in koliko be- cev, kolikokrat so v nemar pustili nešteto prilik in uspehov! Pa so zapravili svoji lastni ugled. Ka- ko hvaležni bi jih pozdravljali po cestah narod: Glej jih, naše može, kako vstrajno tišče gumb — tako delajo za naš blagor!

Nak, nič ni bilo tega! Le po- listih kriče in po shodih in kon- ference imajo in avdijske in se vozijo sem in se vozijo tja in po- tem so razburjeni kakor mravljin- ci, če jim noga baene v mravljišče. Človeku bi se kmalu smilili!

O, da bi bili rajši tiščali gumb o pravem času! Danes bi se jim bi- le že uresničile želje:

Režim bi bil omajen —
Režim bi bil utrjen —
Separatizem v glorijski —
Separatizem poražen in poko- ran —

Gospod Peter Cefidelj odža- gan —

Gospod Peter Cefidelj sijajno povišan v 4. skupino III. katego-rije —

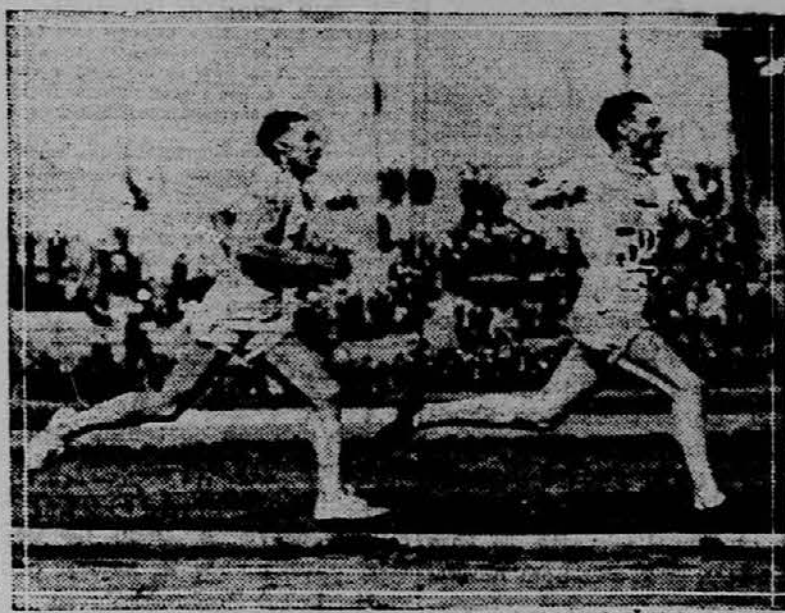
ali tako ali tako ahi kakorkoli. Vsekakor pa bi bili prišli vodeči gospodje politiki v vlado in bi pri- šli vanjo z vsem neskončnim re- pom čistite svoje stranke.

In je pravzaprav to tisto, kar poglavito pogrešamo Slovenci in je vir vsej naši nezadovoljnosti: drugače bi se dalo še nekako ži- veti v naši Jugoslaviji.

Zločin zblaznelega človeka.

V črnogorskem okrožju Nikšić se je odigral te dni grozen dogodek: Neki Kiliborda, sicer miren in tih človek, je nenadoma zblaznel. V svoji hiši je z nožem napadel do- mače ljudi ter zadrl težke rane ženi, materi in hčeri, s katerimi je bil sicer vedno prijazen. Grozno razmesarjena je njegova žena, ki ni mogla pravočasno uteči iz hi- še. Njeno stanje je brezupno. Zblaznelega Kilibordo so z veli- kim naporom zvezali ter ga od- peljali v bolnico.

FINSKA ZMAGALCA

V teku sta dosegla pri Olimpijskih igrah v Franciji prvenstvo Pinea Willie Ritola in Paavo Nurmi. Razdaljo petih kilometrov sta preletela v manj kot petnajstih minutah.

Zver v človeški podobi.

Zasliševanje Nemca Harmanna, ki je moril mlade fante se nadaljuje. Harmann se ne spominja, koliko umorov je izvršil. Kako je Harmann lovil svoje žrtve? Imel je pomagaca.

Poročali smo pred kratkim o strahovitem zločinu, odkritem v Hanovru, kjer je mesar Harmann na nečloveški način zlorabil več mladih dečkov in jih nato usmrtil. Časopisje v Nemčiji, pred- vsem delavski listi ostro napada- jo policijo v Hanovru, ki je bila opozorjena na Harmanna, ni je ukrenila proti njemu nikakih ko- rakov. Nasprotno je Harmann uži- val pri policiji veliko zaupanje in so ga uporabljali za "spielaja". Po izjavi policijskega ravnatelja v Hanovru, šteje umorov še ni ugotovljeno in tudi način, kako je Harmann svoje žrtve spravil s sveta, še ni popolnoma dognan. Zagonetno je, na kakšen način je Harmann trupla odstranil. V splo- šnem zločinec pogosto menja svo- je izjave in je mestoma popolno- ma apatičen. Njegove izpovedi so zelo dvomljive.

O Harmannovem predživljenju se navaja, da je bil že leta 1897 radi nekega protinravstvenega zločina obsojen in so ga takrat oddali v blaznico. Zločinec, ki je sedaj star 45 let, je bil dalje leta 1905, in leta 1913 obsojen radi tatvine na par let ječe in leta 1915 je bil izpuščen iz zapor. Še isto leto pa je bil, kakor tudi leta 1919 radi protinravstvenih zločinov ponovno obsojen.

Leta 1918 je bila pri Har- mannju odredena hišna preiskava, ker sta se pogrešala dva mlada dečka, s katerima so Harmanna večkrat videli. Bil je aretiran, proces proti njemu pa je bil radi pomanjkanja dokazov s strani državne pravdnosti ustavljen.

V obeh slučajih trupel niso našli.

Zasliševanja morilca Harmanna se vrše neprestano. Te dni se je zločinec po priznanju novega zlo- čina onesvestil. Potem se je spo- vedal, nakar je priznal, da je pri- bližno 14 dečkov izvalil v svojo hišo in jih umoril. Izjavil je, da bo priznal še vse ostale zločine, če se jih bo spomnil. Tudi je pri- znal, da je bila ena njegovih žr- tev iz Berlina, čije imena pa se ne spominja. Trdovratno pa za- nika umor gimnazijalca Schulen- burga iz Hanovra. Strahovita rodbinska tragedija je bila odk- rita šele sedaj. Dvajsetletni tri- govec Wiessel je izginil že aprila meseca, ne da bi se našla sled o njem. Njegovi starši so smatrali, da je odšel s kakim potujočim cir- kusom. Sedaj je ugotovljeno, da je mladi Wiessel 16-letni postal žrtev Harmanna. Wiesslov 16-let- ni brat in tega prijatelj sta bila navzoča, ko je Harmann odpeljal starejšega Wiessela in ga odvedel v svojo hišo. Oba mladeniča pa nesrečnim starišem, kakor tudi policiji nista nikoli priznala tega sestanka, ker sta se sramovala svo- jega obževanja s Harmannom. Od aprila dalje je Harmann izvršil najmanj štiri sadistične umore, ki bi bili lahko preprečeni, da bi oba mladeniča ovadila Harmanna.

Harmann je najraje lovil svoje

žrtve med privranci. Na glav- nem kolodvoru v Hanovru je iskali mlade ljudi, ki so bili brez stre- he, ubegle od doma, izgubljene otroke itd. Ali tudi med ugled- nimi hanoverskimi rodbinami si je poiskal žrtve. Deset zlatih mark, ena ura (morda od druge žrtve), "njegova štirinajstletna hčerka" to so bila sredstva, s ka- terimi je največje izvalil. Imel je tudi pomagaca, nekega 22 letne- ga izgubljenca, ki mu je pomagal pri poslu. Tudi tega je policija prijel.

Zločinec je vsekakor eden naj- grozovitejših, kar jih pozna zgo- dovina in glede krutosti prekaša celo pariškega Landruja. Raz- kritja o Harmannovih zločinih so vzbudila v Nemčiji strahovito raz- burjenje in množica je hotela sa- dističnega morilca ob njegovi aretaciji linčati. Obravnava proti Harmannu se bo vršila takoj ko bodo pojasnjeni vsi zločini.

Dva mučenika, na katera ne sme- mo pozabiti.

Zmami punt posadke 97. pešpol- ka v Radgoni so bili povzročili na- ši slovenski Primorci, na čelu jim N. Melihen, četovodja in bivši učitelj, doma iz Čezsoče na Bov- skem, ter Rudolf Ukovič iz Hru- šice v Istri, ki je bil korporal. Ta dva sta bila ustreljena 27. maja 1918, ob 7. uri zvečer. Rudolf Uko- vič je zaklical, predno so ga ustre- lili, krepko in ponosno: "Živela Jugoslavija!" V Radgoni ima skromen nagrobni spomenik. Te dni smo poročali, da prenesejo iz Radgone v Gorico truplo Ivana Maniaceo, kateri je bil ustreljen 29. maja 1918, in sicer osmi in zad- nji v omenjenem puntu. Judenbur- ske žrtve so bile lansko leto pre- peljane na ljubljansko pokopališče. Dva naša slovenska primorska mu- čenika ležita še vedno v Radgoni v Avstriji. Prav bi bilo in pošte- no, da se s poklicane strani ne- mudoma stori vse, da se tudi dva naša junaka, ki sta povzroči- la punt proti avstrijskem trinoštvu prepeljeta v goriško zemljo.

Z OLIMPIJSKIH IGER

Miss Sybil Bauer, ki je preplavala sto metrov v malo manj kot 74 sekundah.

Nekaj o haremu.

O haremu imajo ljudje ponavadi povsem napačne pojme. Harem ni nič drugega kot del hiše. V Turčiji ne igrajo haremi nobe- ne vloge več. Malo bolj kredit- ni v Egiptu.

Čarobna beseda "harem" pred- stavlja v naših mislih slike bur- nih orgij, omamljujoče ženske lepote in razna orijentalna raz- košja. Vse te predstave pa so sa- mo plod naše fantazije, ki pripu- sjuje besedi "harem" pomen, ki ga ta beseda v resnici nima. Ha- rem v bistvu ni nič drugega, ne- go del orijentalne hiše, kamor je zabranjen pristop nepozvanim o- sebam. To je hišni del, ki je dolo- čen za spalnice, za sprejemanje intimnih znancev in za družabno zabavljanje Turkov. Dve ali tri so- be, ki se vrstijo druga poleg dru- ge, pa ustvarjajo skupaj pose- ben oddelek, ki se imenuje "se- lamlik". Tu opravljajo domačini svoja vsakdanja opravila.

V Turčiji, kjer se je emancipa- cija žen izvršila skoraj čez noč, haremi danes ne igrajo več pose- bene vloge. Edino v Egiptu so še v veljavi harmske tradicije in o- bičaji. Toda tudi tu se narod na- glo modernizira, zlasti kar se ty- če vzgoje in družabnega položaja ženstva. Po verskih predpisih isla- ma se ženske ne smejo sprehaja- ti z odkritim obličjem in tudi ne smejo obževati z ljudmi, ki ne pripadajo njihovemu najožjemu rodbinskemu krogu. Vsi ti stari predsodki sedaj že popolnoma iz- ginevajo. Ženska oblačila zadob- vajo moderno lice in stari običaji stopajo polagoma v ozadje. Egi- pčanka dobiva vedno več znaneev, čemur se niti moške ne protivijo. Edino konservativni krogi se še

trdno držijo starih tradicij. Če žena poseja kino, sede na svoje mesto pred publiko s pokritim n- cem, a ko se pojavi v polnem si- jaju svojih draguljev in pariške toalete v operi, tedaj sede v po- seben oddelek, ki je zastrzt z lah- nim pajčolanom. Na ta način za- krivajo ženske svoja obličja pred pogledi raznih radovednežev.

Ker pa se ženske ne smejo po- javiti na ulici z odkritim licem, tudi ne posejajo kavarn in resta- vracij, razen ako imajo ti lokali posebne oddelke za ženske.

Dasi so egiptske ženske še pre- cej omejene v uživanju svoje o- sebnе svobode, jim vendar življe- nje ne poteka v brezdelju. Bavi- jo se s politiko, umetnostjo in drugim družabnim življenjem. Dolžnost gostoprimstva se v Egi- ptu zelo skrbno neguje. Mnogo in- tenzivneje nego v Evropi se v Egiptu pečajo ženske zlasti s po- litiko. Često se v orijentu odlo- čuje v haremu o usodi celega na- roda. Žena sodeluje tudi pri raz- nih skupščinah. Prireajo sestani- ke in često težijo za onimi politi- čnimi cilji, proti katerim se njiho- vi moške odločno borijo.

Beg vlomilcev iz šibenške ječe.

Iz sodnih zapisov v Šibeniku sta te dni pobegnili italijanska držav- ljana Kristijan Rivaz in Elvino Calentano, ki sta meseca marca letos vlomila v tankajšnji davčni urad ter odnesla 32.000 dinarjev. Beg še ni pojasnjen, ker so okna in vrata zopora ostala nepoškodov- yana in bilo je pravilno zaklenje- no tudi vseh sedem vrat, skozi ka- tero sta mogla dospeti da prosto. Zdi se da se je beg mogel izvršiti le s pomočjo kakega paznika. Vest o begu nevarnih vlomilcev je med običnostvom vzbudila veliko vzne- mirjenje.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter splošno oslabelost, vzemite

SEVERA'S BALZOL.

Splošna tonika za moške i ženske.

Pomaga naravi s tem da že- lodec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovan- jem in prebava bo zopet po- stala redna.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Iz Pule

je odšlo te dni okoli 20 mladeni- čev, uvrščenih v narodno milico, v Trst, kjer se ukreajo z istrsko- tržaško skupino za pot v Libijo. Doma ni dela in zaslužka. Pula je docela propadla, zat obeži ljudje preko morja, iskat si novega živ- ljenja.

Ne morete ujeti!

Nadušnost, nenadnega prehlada, bolečin in boleznim revmatizma. Boleznini napadeni nevarje. Strašni boleži, nemirni agoniji zobo- bola, ušesboba, glavobola, dokler ne mislite na

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. —	
Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Na- vodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljan. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. —	
1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano ..	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške gla- sove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi ..	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

MORSKI JASTREB.

Spisal Rafael Sabatini. — Za G. N. priredil G. P.

32

(Nadaljevanje.)

Četrto poglavje.

NAPAD.

Pri izlivu reke Fai je bila zasidrana sijajna ladja, katero so zgradili najboljši inženirji, ne oziraje se na denar. Pripravljala se je na dolgo potovanje in se več dni so že nakladali živila in municijo. Vsled tega je vladalo živahno vrvenje krog majhne kovačnice ter med kočami male ribiške vasi. Sir John Killigrew se je namreč pripravil na odhod.

K temu stanju stvari je njegovo prijateljstvo z Master Lionel Tressilianom v veliki meri pripomoglo. Opozicija, katero je nudil njegovemu načrtu Sir Oliver, je sedaj popolnoma izginila. Lionel je šel v nasprotni smeri celo tako daleč, da je podpiral Sir Johna v prošnjah na parlament in kraljico. Povsem naravna posledica tega je bila, da je vzraslo med Lionelom in Sir Johnom močno prijateljstvo.

Lionelu je sicer manjkalo inteligence brata, a za to je bil bolj pretkan. Spoznal je sicer, da bosta v bodočem času trpela Helston in Truro in posest Tressilianov vsled razvoja pristanišča, a to se ni moglo zgoditi za njegovih živih dni. Zagotoviti pa si je moral pomoč Sir Johna, ker je snubil Rozamundo Godolphin in ker je vedel da se bo Godolphin Court združil z njegovim lastnim posestvom, če bo uspešen v svoji snubitvi. Ta gotovi, neposredni dobiček je bil za Lionela večje vrednosti kot pa bodoča možna izguba.

Ne smemo pa domnevati, da je bila snubitveni lahka in da je gladko potekla. Gospodarica Godolphin Courtu mu ni kazala naklonjenosti in v glavnem da se izogne tej snubitvi si je izposlovala do voljenja Sir John Killigrew-a, da spremlja sestro slednjega v Francijo, koje mož je bil imenovan angleškim poslanikom na francoskem dvoru. Avtoriteta Sir Johna kot varuha je bila uveljavljena, ko je umrl njena brat Peter.

Sir John je potolažil Lionela z zagotovilom, da bo končno vendar zmagal in Lionel je sklenil ogledati si medtem svet. Nekaj časa se je mudil v Londonu, in na dvoru, kjer pa ni bil posebno uspešen in nato se je odpeljal v Francijo, da pozdravi svojo izvoljenko.

Njegova ustrajnost, poniznost, s katero je snubil, intenzivnost nagnenja, je pričela končno uničevati opozicijo Rozamunde, kot izdobiljo vodne kapljice v poteku časa kamen. Ni pa mogla pora biti, da je brat Sir Oliverja, — brat moža, katerega je ljubila in brat moža, ki je ubil njenega lastnega brata. Med obema sta stal dve stvari: duh stare ljubezni in kri Petra Godolphina.

Vse to je razlozila Sir Johnu, ko se je vrnila v Cornwall po odsotnosti nekako dveh let ter izjavila, da je raditega zveza med njo in Lionel Tressilianom nemogoča.

Sir John pa ni soglašal žnjo.

— Moja draga, — je rekel, — treba je misliti na tvojo bodočnost. Sedaj si polnoletna ter lahko delaš kot hočeš. Ni pa dobro za žensko, posebno za plemkinjo, da ostane sama. Dokler živim ali dokler ostanem v Angliji, bo vse dobro. Vedno lahko stanuješ v Arvenacku in mislim, da si storila prav, ko si zapustila samoto Godolphin Courta. Pomisliti pa moraš, da boš zopet sama, ko bom odšel.

— Imam rajše samoto kot pa družbo, katero mi hočete vsiliti, — je odgovorila izzivalno.

— Nehvaležne besede, — je protestiral on. — To je tvoja zahvala za udanost mladega človeka, njegovo potrpežljivost, nežnost in drugo!

— On je brat Oliver Tressilian, — je vzkliknila.

— Ali ni že dosti trpel raditega? Ali ne bo še nobenega konca eie, katero mora pačevati za grhe svojega brata? Razventega pomishi, da nista niti brata. Le pol-brata sta.

— Serodnika sta, — je rekla. — Če me hočete videti poročeno, vas prosim, da mi poiščete drugega moža.

Nato ji je odgovoril, da b iji ne mogel izbrati boljšega moža kot je oni, katerega je že izbral. Opozoril je na lego obeh posestev in na prednosti, ki bi se pojavile, če bi se obe posestvi združile v celoto.

Bil je ustrajen po naravi ter po stal še bolj ustrajen, ko je sklenil podati se na morje. Vest bi mu ne dovoljevala dvigniti sidra, dokler bi je ne videl varno poročeno. Tudi Lionel je bil ustrajen, na svoj mirni, nevsiljivi način, ki ni nikdar vznemirjal njenih živcev in proti kateremu se je bilo vsled tega tem težje boriti.

Konečno je odnehala, pod pritiskom volje teh dveh moških ter storila to z največjo gracijo, katere je bila zmožna. Sklenila je izbrisati iz svojega srea in svoje duše resnično oviro, katere ni hotela radi sramote omeniti Sir Johnu. Dejstvo je namreč, da njena ljubezen do Sir Oliverja kljub vsemu še ni bila mrtva. Res je, da je bila poražena in strta tako, da je sama ni več poznala. Zato ji pa je samo sebe, ko je pogosto in tožno mislila nanj. Našla je samo sebe, ko je primerjala z bratom.

Kljub vsem prizadevanjem Sir Johna, da ji najde drugega moža kot Lionela je vedela povsem dobro, da bo tudi vsak drugi snubač izpostavljen istemu primerjanju in da ne bo prestal preizkušnje. Vse te svoje misli je obsojala kot zlobo. Zaman pa je bila čala svojega duha z opominom, da je Sir Oliver morilec Petra. Ko je potekal čas, je našla vedno več izgovorov za obnašanje svojega nekdanjega ljubice. Priznala je, da ga je Peter prisilil k temu kaku, da je Sir Oliver rajši ne preneseš žaljenja Petra in da je bilo povsem človeški, da je časa njegovega potrpljenja končno prekipela. Sir Oliver se je naveličal izpostavljati se neprestano ndarcem ter v svoji upravičeni jezi sam zadal udarec.

C. Golar:

Kmečka povest.

Že so ocvetele purpale med žitom, in zrela pšenica diši v zraku. Zlata je kot večerne zarje, ki so zastrle nebo, in božji kovači ku jejo eekine, in z njimi se plačuje vstopnina v ljubezni raj —

— Da bi jaz samo pogledala še kdaj katerega teh možikov? O, nikoli ne! In včasih sem celo govorila z njimi in se smejala njihovim neslanostim in plesala v njihovem objemu! In mislila sem celo, da bi se v katerega zaljubila. O, groza, o, strah, sam Bog me varuj in sveti Miklavž!

Gospodična Milica je bila hudo razkačena. Drobne pesti je stiskala in žugala in z zobmi je celo zaskripala, a ker so jo zabolili, ni dala duška svoji jezi. Zakaj zgodi se je nekaj strašnega.

Njena prijateljica je bila Pavla Anka, vesela in lepa in razvajena gospodična, in Anka je mela fanta, ki se mu je reklo Marijan. O, kako je bila zaljubljena vanj!

— Ži ne veš, kako ga imam rada! — je pravila Milici. — Ti ne veš! Rajši ga imam kakor luno in zvezde!

Smejala se je Anica, in njene oči so tele in gorele črno in iskro. In biserni zobki so grizli kipeče astnice. In njena lica so bila hladna in belo blesteča, kakor da jih je posrebrila rosa zlatega jutra. In Marijanu se je pri njej dobro godilo, saj na tistem vrtu je svetela velika in gosta roža in v njeni senci je dihal hladna senca in čarobne sanje so živele tam okoli. Ali prišel je tisti žalostni večer, ko je Anka zapela otočno pesem:

— Prišla je pepelnika, jaz nisem več devička.

In tedaj je bilo vsega konec. Dekle je bledele, fant pa se je izogibal nje in senčnega vrta, dočler ni na lepem izginil. Anka je okala in si ruvala lepe, črne lase čila je roke in pisala pisma. Ali Marijana ni bilo. Zakaj kadat ant izgine, potem ga ni zdravila ...

In nazadnje — oh, se je zgrutila svoji mili majki pred noge in je izjokala svoje gorje —

— Moj otrok, moj ubogi otrok! — e tarnala, ali ker je Anka placala, da bi omečila kamen, se je ajokala tudi majka.

In so cvetela jutra in umirale zarje, odpeli so vrtovi, in zazvoali so Božiči in vsi lepi prazniki. Ali Marijana ni bilo, in ko se mr je rodil sin, mu je dala Anka na lašč svetega Jurja za patrona, če udi je bil rojen na dan svetega Marijana.

Zategadelj se je Milica trikrat priverila, da nikoli ne bo niti pogledala več nobenega fanta, ker o je njeni prijateljici zgodih akšna krivica. In ker je Milice resolutna gospodična, zato je go tovo, da bo držala svojo obljubo vsaj tako dolgo, dokler je ne pre omi.

Ali pri vsem tem ne smemo pozabiti, da so Pavlinovi stanovali v mestu in da so bili bogati. Oče imati in Anka in njen sinko Jurček, vsi štirje. Prodajali so žide in žamet, pisane pasove in rožaste rute, imeli so lepo hišo in veliko gosposko stanovanje. Prijateljica Anka in Milica sta se shajali v peti sobi, ki je imela razgled na vrt in na tisto lepo gosto rožo. — Tam sta polagali roke na Jurčka ki je bil lep sin lepe matere, in sta prisegali sovraštvo moškemu svetu. Kakor dve zarotnici sta bili in oči so jima tlele smrtne gneva in strupenega ognja.

Kakor goreča roža so bila lic Pavlinove Anke, in kakor rožer plamen je gorel obraz Milici. In bili sta kakor boginji maščevanja pripravljeni, da smrtno ranita moškega sovražnika.

V tem pa se je zgodilo nekaj drugega. Tisti kajon Marijan, ki je nevredni oče sinu lepe Anke, je velik pijanec in še pretepač povrh. Ko se je bil naveličal uboge gospodične, jo je pobrisal na deželo in tam je začel uganjati nespodobne komedije. Bil je tudi žalostna mu majka! — zelo gladkega jezika ter je tako dolgo ma-

mil in slepil kmečke dečle, trgale lile ter lomil zelene venčke, la so ga kmečki korenjaki nažgali na življenje in smrt. Razklali so mu troje reber, kri so mu izpustili na trinajstih mestih, s korojačem jih je dobil enointrideset. Razdejan in razmesarjen je obležal v koprivah, in cerkovnik je želel v cerkev, da mu zazvonijo v navčkom, ko se nenadoma zbudi Marijan iz smrtne omotice.

— Hudiča, torej v koprive ste me vrgli, razbojniki! — je dejal s slabotnim glasom. — Čakajte, to vam poplačam! Z gadi vas bom nažgal in z modrasi vas nasekal, od vra ga preklete duše!

Kmetje so se prestrašili tega divjega srda, naložili so Marjana na voz in so ga peljali v mesto. In ker tam ni bilo ne bolnišnice, ne prazne bajtice, so ga sprejeli Pavlinovi pod streho, ker je mila majka tako dejala in tudi sin Jurček ni ugovarjal. In tako je ležal in še mlejše vzdihoval in prosil, naj se ga usmili nagla smrt.

Ali kaj je storila mlada mati. Anka, ki je prisegala večno sovraštvo svojemu dragemu in vsemu moškemu svetu? Kako je dala duška svojemu gnevu in ognju po maščevanju?

Bila je temna in strahotna noč, ko se lepa Anka ogrne s črnim plaščem in z ogljem si grozno namaze prekrasna lica. In gre v sobo k bolnemu Marijanu.

— Pripravi se, hudoobni fant, če že prišla tvoja ura! — izpregovori z zamolkim, grobnim glasom. — Jaz sem vrag! Marš, zdaj greš z menoj!

Bolni Marijan vzdigne glavo in pravi: — Pozdravljen, ljubi vrag! Silno sem te vesel. Hitro me odnesi s seboj, da se vsaj enkrat zopet oglejam pri dobrih ljudeh. Pozdravljen, dobri vrag!

Anka se jako začudi. — Kaj? — pravi s strašnim glasom. — Jaz te peljem v pekel. Kaj si storil z Anko?

— Oh, sedaj sem te spoznal, žalostna mi majka! Saj ti nisi vrag, ti si moja ljubica, Anka! Oh, Anka, če bi ti vedela.

Anka molči in grdo gleda, da bi oni mislil, mogoče je pa vseeno vrag.

— Oh, Anka, hude bolečine trpim po vsem telesu in jaz te imam ako rad. In dolgecas mi je. Kaj pa sinek dela, dete neboljglo?

Marijan vzdihne, in tudi vrag vzdihne.

— Ostan pri meni! Anka, dušica! Grozno sem razbit in žejen. — In vrag se razjoka.

In ves kakor je — s črnim plaščem in ogljenimi lici — prinese vina in sede kraj postelje. Gladi ga po vročem obrazu in hladi njegovo čelo.

— Anka, ne hodi od mene! Kako ne žge in peče vse telo, in rane gore. Usmiljenje, ljubica, usmiljenje!

In Anka se ga usmili. Poljubi ta na ustne in leže kraj njega.

To se je začudila in ostrmela jutraj zjutraj mila stara majka, to najde spečega vraga poleg Marijana! Ni vedela, ali bi se smejala ali jezila.

In ker je bilo vsem ljubjo, in je Anka za mašo dala, je nesrečni tjen fant ozdravel. Uravnali so mu rebra, rane so mu zašili.

Na Belo nedeljo o postu se je pa oženil in sedaj je vesel in srečen. Otrok ne more prešteti, denarja ne more izmeriti. Priženil je dvanaest tovorov dragocenih obel, in pohištva, trinajst skrinj zlata in dragih kamnov in mnogo drugih stvari.

Avijacijska nesreča v Dubrovniku. Kakor smo poročali, se je pri Dubrovniku odigrala te dni grozna avijacijska nesreča, ki je zahtevala tri žrtve: kapitan-pilot Raman in dva mornarja, so s pomljenimi udi in grozno razmešarjeni obležali mrtvi na morskem obali. Vsled te strašne nesreče j izgubil življenje tudi bivši policijski agent Kosta Vasiljevič. Ko je videl ponesrečence, je tužen prizor deloval na njega tako, da je valed srčne kapi umrl.

ROYAL MAIL

po lastni volji pošiljamo posredstva vsem
NEW YORK IN HAMBURG
CHERBOURG IN SOUTHAMPTON
"Orca" "Orduca" "Orca" "Orbita"
Ti parniki so novi in moderni v vsakem oziroma najbolj priljubljene potniškom in glasovito radi komočno sta —
KOMFORTA.
Zdrava, čista in obilna hrana se servira vsem potnikom na belo pokrilih mizah. Družba, šene in otroci imajo POSEBNO PAKETIRANJE.
Za podrobnosti se obrnite na naše zastopnike v vašem mestu ali na ROYAL MAIL STEAM PACKET CO 25 Broadway, New York

Delavsko društvo v Idriji

je prosilovo 20. julija štiridesetletnice svojega obstanka. Društvo ima neprecenljive zasluge za izobrazbo narodnega delavstva v Idriji. Društvo je imelo do vojne svoj pevski zbor in zadnji pevovalja je bil Zorko Prtlavec.

Finančni minister toži.

Kakor javlja beogradska "Samouprava", je finančni minister dr. Stojadinović vložil tožbo proti zemljoradniškim "Novostim" in proti "Smotri" zaradi napadov na njegovo osebo, kjer ga omenjena lista obtožujeta raznih nekorektnosti.

Smrt v Dravi.

Iz Čakovca poročajo, da je edini sin tamkajšnje ugledene rodbine M. Hollenberger prošlo nedeljo pri kopanju v Dravi utonil. Hoteč preplaviti globoki rečav Drave pri Varždinu, se je mladi Hollenberger vsled krča začel potapljati. Ker ni bilo takoj pomoči, ka je vrtnice potegnil v globlino. Njegovega trupla še niso našli.

Radi važnih družinskih razmer iščem nujno mojega brata JOSEPH KRAGL iz Sevnice ob Savi, Jugoslavija, kateri je zadnji čas bival v Pittsburgh, Pa. Cenjena sporočila hvaležno sprejema John Kragl, 2117—7 S. 62. Ave., Cicero, Ill. (2x 1, 2.)

Iščem JANEZA MELE, doma iz Podskanjke pri Rakeku. Poročati mu imam nekaj važnega, zato prosim rojake, če kdo ve zanj, naj mi poroča, ali naj se pa sam javi. — Ivanka Keržič, Box 726, Forest City, Pa. (2x 2, 4.)

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da ima to študij uspeh —

mali oglasi v "Glas Naroda"

Jeli Vaša navada hraniti?

Hranjenje, kakor tudi mnoge druge vrline, so za dosego napredka in izboljšanja življenskih razmer neobhodno potrebne. Ako še niste pričeli hraniti, ne odlašajte dalje temveč pričnite še danes in vložite Vaš denar pri solidni domači banki na

"Special Interest Account"

kjer Vam prinaša —

4%

obresti na leto in je sigurnost zjamčena.

Denarna nakazila v dolarjih, dinarjih in lirah izvršujemo ceno in točno.

ZASTOPSTVO VSEH PREKMORSKIH PAROBRODNIH PROG.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

4. avgusta: Taormina, Genoa
5. avgusta: Resoute, Cherbourg in Hamburg; Colubus, Cherbourg in Bremen; Republic, Cherbourg in Bremen
6. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Luetsow, Bremen; Ohio, Cherbourg
7. avgusta: Belgeland, Cherbourg; Colombo, Genoa; Minnekahda, Cherbourg in Bremen; Wuertemberg, Cherbourg in Bremen
8. avgusta: President Wilson Trst
9. avgusta: Homeric, Cherbourg; Lancastria, Cherbourg; President Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Ryndam, Boulogne
12. avgusta: Derflinger v Bremen; Suffren v Havre
13. avgusta: America, Cherbourg in Bremen; Stuttgart, Cherbourg in Bremen
14. avgusta: Mongolia, Cherbourg
16. avgusta: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Orbita, Cherbourg
17. avgusta: Sierra Ventana, Bremen
19. avgusta: Pittsburgh, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg
20. avgusta: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; Bremen; Conte Verde, Genoa
21. avgusta: Arabic, Genoa; Thuringia, Cherbourg in Hamburg
22. avgusta: Olympic, Cherbourg; President Harding, Cherbourg in Bremen; Mount Clay, Cherbourg in Hamburg; Volendam, Boulogne; Dullio, Genoa
26. avgusta: Seidlitz, Bremen
27. avgusta: France, Havre; Aquitania, Cherbourg
28. avgusta: Columbus, Cherbourg in Bremen; Zealand, Cherbourg
30. avgusta: Homeric, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Orca, Cherbourg; München, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg

United American Lines
(HARRIMAN LINE)
HAMBURG AMERICAN LINE
Najkrajša pot v vse dele

JUGOSLAVIJE

Odplutja vsak teden z našimi razkošnimi parniki

RESOLUTE RELIANCE

ALBERT BALLIN

DEUTSCHLAND

Parniki s 1, 2 in 3 razredom in znan

"Mount Clay", "Cleveland",

"Hansa", "Thuringia"

"Westphalia"

s kabinami in 3. razredom.

RESOLUTE 5. avg. ob 10. dopold.

Uspešna, udobna služba, izborna kuhinja, prijetni in privlačni prostori.

United American Lines

35 - 39 Broadway

New York, N. Y.

NAZNANILO!

Naš potovalni zastopnik Mr.

JOSEPH ČERNE bo obiskal

prihodnje dni rojake po Penn-

sylvaniji. On je pooblaščen po-

birati naročnino za "Glas Na-

roda" in knjige. Rojake prosimo,

da so mu kolikor mogoče

naklonjeni.

Upravištvo "Glas Naroda".

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

Študij uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda"

COSULICH LINE

Maravos v Jugoslavije

Edine direktne splošne adiplute

Otvratna vožnja znanega

Presidente Wilson — 8. avg. 10. okt.

Martha Washington — 6. sept. 23. okt.

v Dubrovnik ali Trst.

Zaščitna vožnja znanega. Nobenih vi-

selej. Vselej pri bližnjem agentu ali pri

PHILIPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

Kje se nahaja JOHN ČESNIK,

podomače Vremecv iz Knežaka.

Prosim rojake, če kdo ve, da

mi naznani ali naj se pa sam

javi. — Louis Fabec, Box 101,

Morley, Colo.

(2x 2, 4.)

Oglasi naj se

TONY LUNDER,